

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 19 NOVEMBER 2024

Vergaderzaal 5

1. RIB over Beantwoorden motie M11A - Van afvalstress naar afvalZen (technische sessie)

Voorzitter: De heer Gündogdu
Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. De Feijter (CU/SGP)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Klerk (CDA)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Mevr. Schnabel (PvdA)
Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)

Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Debet, Dhr. Fokkens

Portefeuillehouders: wethouder T. de Jonge

De voorzitter: Van harte welkom, allen, beste collega's. Het is alweer een tijd geleden, is er motie aangenomen in de gemeenteraad. En dan moet ik het even voorlezen. Van afvalstress naar afvalZen. En die motie heeft ertoe geleid dat er een reactie is gekomen vanuit het college en vanavond in ons midden bevinden zich twee ambtelijke ondersteuners, de heer Fokkens en de heer Debet. En zij gaan ter inleiding voor dit onderwerp een presentatie geven. Ik heb hen zojuist gevraagd of zij de vragen tijdens de presentatie zouden willen ontvangen of nadien. En ze hebben mij aangegeven een korte presentatie te hebben dus als u vragen heeft en dat zult u ongetwijfeld wel hebben, om de vragen na de presentatie te stellen. Aan wie mag ik het woord geven? Mijnheer Fokkens.

De heer Fokkens: Mijnheer de voorzitter, bedankt voor de mogelijkheid om de proef van afvalstress naar afvalZen toe te lichten. Ik heb een korte presentatie.

Ik heb begrepen dat dat op prijs wordt gesteld. Maar ik zal u even meenemen in het doel van de proef. In het vooronderzoek wat we uitgevoerd hebben en de resultaten daarvan, in de opzet van de proef waarover u een raadsinformatiebrief heeft gekregen. En de analyse van de metingen en de resultaten die we daarmee hopen op te halen. Het doel van de proef, de vraag is duidelijk kunnen we met het uitvoeren van de proef, met het openstellen van de ondergrondse restafvalcontainers dus zonder gebruik van de afvalpas de bijplaatsingen verminderen. En van het linkerplaatje, de ongewenste situatie met heel veel rommel naast de containers naar het rechterplaatje gaan met een schone openbare ruimte. En dan dat dat het ook zo blijft tot weer de leging van de container. Naar aanleiding van de motie hebben we een vooronderzoek gedaan om in een aantal geschikte buurten te kijken van hoe het met de bijplaatsingen gaat. We hebben samen met HVC en een onderzoeksbureau, hebben we een negental weken gemeten of een negental metingen gedaan per container, wat ernaast staat en of het zakken zijn of grof afval. En dat is allemaal zeg maar gerapporteerd. En nou, hier ziet u de ervaringen. Deze metingen hebben we ook gebruikt voor de opzet voor de proef en de conclusie is dat er heel veel verschillen zijn tussen de wijken maar ook binnen de wijken en ook heel veel verschillen tussen de verschillende containerlocaties. En dat in veel gevallen er een combinatie is van zakken en van grofafval dat te groot is om in de container te passen. En wat de wijk met de meeste bijplaatsen van zakken dat is Crabbehof noordwest wat waarschijnlijk niet heel verrassend zal zijn voor de meeste van u. In ieder geval voor mij is het heel herkenbaar. Dan met deze resultaat hebben we gekeken naar de opzet van de proef. Nou als eerste hebben we nu nodig selectie van de buurten waar we de proef gaan uitvoeren en om het verschil van het werken zonder afvalpas om de bijplaatsingen te kunnen meten en zeker de zakken, hebben we een buurt nodig met voldoende zakken naast de ondergrondse containers. En we willen dus naast een proefbuurt ook een controlebuurt hebben waar we wel met een zak blijven werken die een beetje vergelijkbaar is. Zodat we ook ja, seizoens- en weerinvloeden kunnen uitsluiten. En tijdens de proefperiode gaan we dus ook weer net zoals we gedaan hebben in het vooronderzoek metingen uitvoeren. We beginnen met een nul onderzoek, een nulmeting, dan gaan we in de proefbuurt de containers openzetten dat mensen zonder afvalpas kunnen storten en dan blijven we meten. En dan gaan we de effecten volgen en analyseren. En dat wordt dus vastgelegd allemaal in een schouwformulier zodat we per locatie kunnen zien wat de effecten zijn, de bijplaatsingen, de zakken grofvuil, maar ook bijzonderheden die ze aantreffen, zullen ze achteraf ook goed de analyse kunnen maken. En na drie maanden willen we ook een bewonersonderzoek uitvoeren naar de beleving van de inwoners in de buurten, wat ze vinden van de bijplaatsingen en wat ze vinden van hoe de openbare ruimte erbij ligt. Want dat is niet alleen van wat we meten, maar ook wat de mensen ervan vinden, is van belang. En dan kom ik tot de analyse van de metingen en de resultaten. We verwachten dat we na drie maanden zoveel data hebben en zoveel ervaringen, dat we al een goed beeld kunnen schetsen van wat de effecten zijn. Of het leidt tot minder bijplaatsingen van zakken of andere bijplaatsingen of dat het niet uitmaakt. Ook dat we een beeld hebben van of het leidt tot ongewenste neveneffecten of dat die meevallen of wegblijven. En wat ook nog kan is dat de effecten gewoon heel erg onduidelijk zijn of niet eenduidig waardoor we kunnen zeggen, we kunnen nog niks definitief zeggen. Dat kan ook leiden tot het voorstel om misschien nog iets langer de proef te doen of het iets bij te stellen. En de resultaten die we dan die drie maanden ophalen die willen dan weer terugkoppelen aan het college zodat het college weer daar, zeg maar, een bevinding op kan doen.

De voorzitter: De heer Fokkens. Dit was de presentatie. Dank u wel. Beste collega's, ongetwijfeld heeft u vragen. Alvorens ik het woord aan u geef even nog wat spelregels. Dit is een technische sessie. Ik vraag u uitdrukkelijk om geen politieke vragen te stellen, u mag allen technische vraag stellen want in feite is mevrouw De Jonge wel aanwezig,

maar we gaan hier geen oordeelsvormende vergadering houden. Dus technische vragen graag en ik hoop dat de heren de vragen zo goed mogelijk zullen beantwoorden en graag via de voorzitter, als u uw hand opsteekt, krijgt u het woord van mij. Ik zag al de heer Van der Spoel. Als eerste de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Ja dank u wel. Voorzitter, als initiatiefnemer van de motie die met een meerderheid is aangenomen ben ik blij dat we vandaag deze raadsinformatiebrief bespreken. Want het is goed dat we op zoek gaan naar oplossingen voor dit probleem. Ik ken de wethouder namelijk niet alleen als een heel intelligente wethouder, maar ook als enthousiast en als iemand die graag out of de box denkt. Daarom was mijn verbazing ook best groot toen ik deze raadsinformatiebrief las en ben ik blij met het voorstel van de heer Kuhlmann om deze RIB te bespreken en een beeldvormende sessie zodat we in gezamenlijkheid kunnen besluiten om dit experiment op een open en enthousiaste manier aan te vliegen. Want ik kreeg van deze raadsinformatiebrief eigenlijk een gevoel van hé, hebben we er eigenlijk op deze manier wel zin in? Dus daarom nu een aantal vragen waarmee ik zoiets heb van laten we er vooral iets moois van gaan maken. Want ik lees in de RIB dat 60 procent van alle voorwerpen die naast de containers stonden überhaupt niet in de trommel van de container passen. Dus ik ga ervan uit dat 40 procent daar wel doorheen kan. Er worden al een flink aantal maatregelen genomen, denk een cameratoezicht, zo'n paal met van, deze plek is al drie dagen schoon en extra surveillance. Hebben de ambtenaren ook cijfers met hoeveel procent het aantal bijplaatsingen is afgenomen door deze maatregelen? En heeft u ook cijfers van wat de kosten zijn geweest van deze maatregelen, zodat we ze dadelijk ook kunnen vergelijken met deze proef die we hebben gedaan.

De voorzitter: Wilt u alle vragen nu stellen?

De heer Van der Spoel: Als het mag heel graag. Normaal ben ik heel kort van stof, maar zo kennen de collega's mij ook, maar nu heb ik een aantal vragen achter elkaar dus als het kan heel graag.

De voorzitter: Oké.

De heer Van der Spoel: Eens even kijken. Stel, deze is toch voor de wethouder, dat de wethouder aan het begin van deze periode had geroepen... Mag dat niet? Nee? Sla ik die even over. Oké. Wanneer de proef leidt tot onaanvaardbare neveneffecten, zal dat reden zijn om de proef eerder te beëindigen, staat er in de RIB. Wat nu als blijkt dat de proef leidt tot positieve neveneffecten en is dat scenario al uitgewerkt hoe we dan daarmee verder gaan? Bij deze kosten is nog geen rekening gehouden met de hogere kosten voor het verwerken van het niet gescheiden restafval, waarvan de tonnage toe zal nemen door oneigenlijk gebruik en door slechtere afvalscheiding. Op welke cijfers baseert u zich dat u de conclusie kan trekken dat er slechter afval wordt gescheiden dan nu al gebruikelijk is bij een ondergrondse afvalcontainer. Dan staat er ook in de RIB, de keuze om de containers open te zetten, zorgt er ook voor dat we niet langer kunnen legen op basis van het volmeldsysteem.

Doordat we niet meer kunnen sturen op het tijdig legen van de containers bij extra afvalaanbod is de kans groter dat deze containers volraken voor de leging, wat kan leiden tot meer bijplaatsingen van zakken. In Den Haag hebben ze vele wijken met ondergrondse containers waar bewoners hun afval kwijt kunnen zonder dat zij een pas nodig hebben. Hebben jullie in het vooronderzoek dat is gedaan steden benaderd die dit systeem al hanteren? En we blijven ook nog even in Den Haag. Hebben jullie ook in het vooronderzoek meegenomen dat er in Den Haag ook ondergrondse containers

geadopteerd kunnen worden door bewoners? Zo worden bewoners ook betrokken bij het schoonhouden van de plek rond deze container. Ben er bijna hoor, voorzitter. De uitkomst van de nulmeting stelt de vraag of de uitvoering van de motie leidt tot de gewenste oplossing om illegale dumpingen tegen te gaan, lees ik. Waar in de motie leest u dat de gewenste oplossing het tegengaan van illegale dumpingen is? Want dan kom ik bij mijn volgende vraag en, ik laat ook nog wat voor jullie. Laatste vraag, laatste dan bewaar ik, even kijken die... Ja ik wil wat ik net zag in dat lijstje bij de vorige sheet waar we bewoners ook gaan vragen hoe zij dat ervaren, zijn dat de kritieke prestatie indicatoren waarop we baseren of het een succes is of niet? Of kunt u ons duidelijk maken wat dan precies die kritieke prestatie indicatoren zijn? Ja ik gebruik de woorden die erin staan, voorzitter.

De voorzitter: Via de voorzitter, graag.

De heer Katif: Waarschijnlijk bedoelt u de KPI's, dat is volgens mij wat...

De voorzitter: De heer Van der Spoel bedankt voor al deze reeks vragen. Ik heb ze niet kunnen noteren, maar ik kijk de ambtelijke ondersteuning, die hebben de vragen genoteerd. Kunt u daarop antwoorden?

De heer Fokkens: Ja bedankt. Ik kan in ieder geval, ik heb een deel meegeschreven en Jos heeft ook een deel meegeschreven. Nou uiteraard gaan we wel de proef positief in, want we willen gewoon eerlijke resultaten. We hebben inderdaad ook een aantal kanttekeningen geschetst zodat mocht het anders zijn als in de motie aangeven is dat dat niet als een verrassing komt. De slechtere afvalscheiding, we hebben twee fases in de hele aanloop naar de huidige containers met toe gaan passen. De eerste was al heel lang geleden dat we in de historische binnenstad hadden we ondergrondse containers die open waren, dat hadden we heel veel last van extra afval. We hebben ongeveer 2000 ton extra afval gekregen door de overgang van de zakken naar de ondergrondse containers en 1000 ton hebben we dus terugverdiend doordat ondernemers er gebruik van gingen maken, maar die gingen betalen via het reinigingsrecht.

De heer Van der Spoel: Voorzitter even tussendoor, want dit gaat over, u baseert zich nu op cijfers uit 2003 toch van 20 jaar geleden? Oké.

De heer Fokkens: Dat klopt en dus dat heeft tot een enorme reductie van de hoeveelheid restafval geleid. Daarna hebben we bij de uitrol van de ondergrondse containers Gemeente Dordrecht, met toegangspas is er ook weer een enorme reductie geweest van en van grof-, restafval en van de zakken restafval. Dus het is logisch om, het is een logische gedachte dat een deel van wat we bespaard hebben dat het weer terugkomt want de toegangscontrole is ook een emotionele rem op oneigenlijk gebruik. Maar u heeft gelijk dat het een veronderstelling is. En de metingen moeten uitwijzen of dat klopt of niet. Den Haag ken ik.

Daar wordt 7 miljoen euro per jaar aan besteed aan het ophalen van bijplaatsingen. Ik heb ook gekeken naar de tonnage van Rotterdam heb ik niet, heb ik het tonnage van Den Haag wel en het aantal containers en per ondergrondse container in Den Haag of per container, want er zijn nog veel bovengrondse ligt er vier keer zoveel bijplaatsingen als in Dordrecht. Dus we doen het in vergelijking met Den Haag goed.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Is dan ook bekend hoeveel mensen in die omgeving rondom de container wonen. Is dat ook vier zoveel als in Dordrecht rondom container want dan kunnen we een juiste vergelijking maken, lijkt mij.

De heer Fokkens: Ik verwacht dat het minder zijn omdat in Den Haag ook nog veel bovengrondse containers staan en daar kan gewoon minder afval in. Dus dan heb je meer zeg maar minder inwoners per container maar goed, zo diep is mijn analyse niet gegaan. Maar per containerlocatie is er vier keer zoveel in gewicht bijgeplaatst als in Dordrecht en die gegevens zijn schaars. Dus van Nijmegen heb ik ze ook gevonden en dat was meer vergelijkbaar met Dordrecht. De container adoptanten, die hebben we in Dordrecht ook die zorgen ook voor schonere container locaties. Dat is bekend.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: De mensen die dan een container adopteren, hebben zij net als in Den Haag dan ook een sleutel van de container?

De heer Fokkens: Ze hebben geen sleutel maar wel een afvalpas.

De heer Van der Spoel: Net als de rest van de inwoners dan toch?

De heer Fokkens: Nou er zijn ook container adoptanten die gewoon in een eengezinswoning met tuin en met minicontainers met bakken zijn en die gaan dus niet in hun eigen restafvalbak doen dus die hebben dan een pas gekregen van de container. En soms is ook dat een groter gebied beheren met containers waar de pas niet werkt.

De voorzitter: Mijnheer Fokkens, u heeft nog een aantal vragen opstaan.

De heer Fokkens: Ik had nog zeg maar KPI's, we zijn niet van tevoren KPI's zeg maar meegegeven uit de motie behalve dat het beter moet, minder bijplaatsingen. Dus we zullen gewoon rapporteren wat de veranderingen bijplaatsingen is. En aan ja, het is dat is ook een politieke vraag van wat acceptabel is als wat niet dus daar ga ik geen antwoord op geven.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Dan vraag ik me even af hoe je de evaluatie gaat doen als je zegt het is puur evalueren van een bepaald project daar is niks politiek aan. Op het moment dat ik zeg daar wil ik bijvoorbeeld 25000 ton aan afval minder dan is dat een doelstelling.

Maar nu zeg ik alleen maar er is een proef en die proef willen we aan het einde gewoon evalueren. Slaagt hij of slaagt hij niet. En nu heb ik het niet over slagingspercentage qua getallen. Maar hoe evalueer je dat? Want dat is iets anders dan einddoel evaluatie.

De voorzitter: Mijnheer Fokkens, wat is uw reactie?

De heer Fokkens: We geven in ieder geval aan wat de veranderingen zijn door de proef en we zetten dat ook tegen af tegen de nulmeting waar we waar we niks doen. En ook nog een reactie op een andere vraag, we hebben ook in al diverse interventies gedaan.

Ik heb toevallig een rapportage meegenomen en dat in Krispijn, zien we dat er behoorlijk teruggang is van afval wat op straat geplaatst is, van bijplaatsingen. Die kunnen we ook meenemen tijdens die proef want op het moment als we dan in een andere, in een derde wijk een interventie doen, dan zullen we ook de metingen daar laten uitvoeren. Dat we ook dat kunnen vergelijken. Maar we doen het alleen wel in absolute getallen dus is het gelijk de helft minder, is het helemaal schoon geworden. Dat zijn cijfers die we gewoon objectief kunnen rapporteren. En dan is het aan de politiek om te interpreteren of dat naar tevredenheid is of niet. En om u mee, zeg maar extra informatie te geven, geven we ook mee wat de inwoners in de betreffende buurt ervan vinden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Spoel heeft nog een aantal vragen openstaan. De heer Debet, u wil daarop reageren.

De heer Debet: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zal ze toch proberen door te nemen. Zoals collega Fokkens net al zei, er zijn ook andere interventies al gepleegd. En daar leren we ook van. Ik merk wel dat in de motie, maar dat kan ik verkeerd geïnterpreteerd hebben. Dat we wel voor bijplaatsingen dat het een van de onderzoeksobjecten is. Ik lees het er wel doorheen, dat u denkt van als we de pas weghalen, dat dan het aantal bijplaatsingen zal afnemen. Volgens mij zijn de andere zaken. Ja dan wat gewenste neveneffecten, uiteraard zullen die ook rapporteren als we die merken en voor de rest is alles beantwoord als ik het zo doorlees als, voorzitter.

De voorzitter: Zijn uw vragen beantwoord? Welk vraag staat open?

De heer Van der Spoel: De flink aantal maatregelen die al worden genomen dus cameratoezicht, zo'n paal met deze plek is al drie dagen schoon, een extra surveillance van boa's. Hoe dat zich verhoudt? Dat ik dat graag mee zou willen zien in de evaluatie en wat dat ook kost. En wat de kosten hiervoor zijn dat je die naast elkaar kan zetten om te kijken wat nu de beste maatregel is.

De voorzitter: Kunt u daaraan voldoen?

De heer Debet: Ja. Voorzitter, in die zin dat collega Fokkens net ook meldde dat we deze proef vooral in een afgebakend gebied willen gaan doen van straat waar de maatregel is de afvalpas te vermijden of in ieder geval niet meer te hoeven gebruiken. Maar alle andere maatregelen die we in andere wijken nu al treffen, getroffen hebben, die kunnen we wel meenemen in de totale, om een totaalbeeld mee te geven.

Dus los van de proef die we dan gaan doen voor zeg maar afvalloze straat en buurt, dat ook alle andere dingen daar nog tegen het licht houden, zodat wel die vergelijking kunnen trekken van wat heeft nou het meest effect gehad? Is het de afvalpas sec of zijn er ook andere maatregelen die effect hebben gehad om het aantal bijplaatsingen te voorkomen?

De voorzitter: Ik zie een handje van de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u wel, voorzitter. De heer Van der Spoel, die heeft al een aantal vragen gesteld die ik ook wilde stellen. Dat scheelt weer tijd. Sterker nog zijn inleiding is eigenlijk ons uit het hart gegrepen. Met de slotzin van goed laten we vooral open en enthousiast aan de proef beginnen. Toch heb ik nog een paar andere vragen. In de eerste plaats in de RIB wordt genoemd als een van de nou ja, mogelijke obstakels dat nu

de containers om te kijken of ze vol zitten, dat dat wordt bijgehouden aan de hand van het aantal keren dat pasje erbij wordt gehouden. Wat een voordeel is, is dat we als Dordtse VVD vaak langs de deuren gaan. En een tijdje terug was het ook bij iemand met ervaring binnen HVC en wat op die manier leerde, is dat er in andere gemeenten ook wel gewerkt wordt met bakken waarbij daar niet aan de hand van het aantal pasbewegingen wordt gekeken van hoe vol die is, maar door middel van een sensor in de in de container. En ik begreep zelfs ook dat dat op de lijst staat om in Dordrecht ook te introduceren, of wellicht ook al op enkele plekken is geïntroduceerd. Mijn vraag is, is dat het geval in Dordrecht en op het moment dat er al eentje is of eraan zit te komen, kunnen we dan die zaken met elkaar combineren en de proef doen of de bak, die nieuwe bak met zo'n sensor plaatsen op de locatie waar we de proef gaan doen. Dan kunnen we misschien op een mooie manier dit bezwaar opzijzetten. Dat is de eerste vraag dan nog drie korte vragen. Er werd gezegd over dat de proef drie maanden duurt, korter op het moment dat het nou ja heel veel problemen zou opleveren. Maar het is natuurlijk ook een scenario. Dat lijkt mij niet ondenkbeeldig dat het een heel groot succes is. Is dan ook de mogelijkheid om wat langer door te laten lopen? Want dan bewijzen we de betreffende bewoners denk ik een mooie dienst. Een andere, de derde vraag is of de proef ook bekend wordt gemaakt in de buurt? Want als de proef loopt maar geen van de bewoners weet of misschien via een heel klein berichtje ergens in het gemeentekrantje van dat die proef er is. Ja dan kun je ook straks zeggen van ja het was geen succes maar dat is een... En de vierde en laatste vraag, er werd gezegd, de resultaten worden teruggekoppeld naar het college. U kunt zich voorstellen... Dat is een van de redenen waarom we hier ook vandaag zitten, wij zijn natuurlijk ook heel erg benieuwd naar die resultaten. Of die resultaat dan ook worden teruggekoppeld aan de raad?

De voorzitter: De heer Kuhlmann, bedankt voor deze vragen. Ik kijk u aan, mijnheer Fokkens.

De heer Fokkens: Bedankt, mijnheer de voorzitter. Om met die laatste te beginnen. Dat is een politiek iets. Daar ga ik niet over, dus daar ga ik ook niet op antwoorden. Dus dat kunt u in de volgende sessie als hij er komt aan de wethouder vragen. De ervaring met HVC, de sensor, het is het is inderdaad een optie waar we wel aan gedacht hebben. HVC is ermee bezig. Maar die sensor had heel veel kinderziektes. Ik heb vandaag gehoord dat die kinderziektes zeg maar opgelost kunnen worden. En daarna is de vraag van wat zijn levertijden? Dus als het kan is het zonder meer de oplossing. Maar of die voor de proef haalbaar is, dat durf ik niet te beloven, maar het is een terecht punt.

En ik ga ervan uit dat we in de toekomst echt met die sensoren gaan werken. Want dan heb je ook als iemand verhuist en allemaal volle zakken in de container doet. Dat hij gaat zeggen, ik wil geleegd worden terwijl normaal heel veel ook draagtasjes erin gedaan worden en dan kunnen er veel meer dan 70 zakken, soms wel 200 in.

De heer Debet: Voorzitter, als ik dat nog mag aanvullen. Ik heb ook ervaring in andere gemeenten en juist de combinatie van zo'n sensor, plus het aantal tellingen van hoe vaak de klep geopend wordt. Dat noemen ze kalibreren. Dan weet je wel ongeveer wat inderdaad die... Hoeveel kleine zakken leidt tot een 80 procent vulling of hoeveel grote zakken leiden tot die 80 procent vulling. Dus je kunt inderdaad op containerniveau wel goed inschatten wat het echt is. Maar het is wel een combinatie van die twee, zowel de klepbeweging als de sensor. De sensor alleen is wel een goede indicatie, maar het kan ook zijn dat net een bezemsteel het radarsignaal onderbreekt en dat je dan lucht staat te ledigen. Wel op tijd erbij maar je bent er wel eigenlijk aan het ledigen terwijl dat volstrekt niet nodig zou zijn geweest op dat moment.

De voorzitter: De heer Fokkens.

De heer Fokkens: Dan was ook nog de vraag over het langer laten doorlopen. Nou we hebben aangegeven dat we verwachten in drie maanden voldoende resultaten te hebben om een goed advies te kunnen geven. Dat was mijn laatste conclusie dat resultaten zo onduidelijk zijn dat we zelf aan het college adviseren om de proef langer door te laten lopen om goede gegevens te krijgen en uiteraard de terugkoppeling aan het college kan voor het college een reden zijn om te zeggen van nou we willen daarmee verder gaan of niet. Maar dat laat ik echt aan het college. Dat is niet waar we ambtelijk een keuze voor maken.

De voorzitter: Er was nog een laatste vraag, bekendmaken van dit experiment.

De heer Fokkens: Dat doen we in ieder geval huis aan huis. We zullen ook... De kans is groot dat een locatie waar een woning operatie een deel of misschien wel alle woningen verhuurd dus die zullen ook daarbij betrekken dat het bekend wordt.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Als ik hem heel concreet mag maken. Aan huis is bij iedereen een briefje of een flyertje in de brievenbus en via die woningcorporaties op het prikbord in het in de portiek dat er een mededeling hangt. In die sfeer, versta ik u dan goed dat het die richting is?

De heer Fokkens: Ja en het kan zelf zo zijn dat de huismeester er ook nog een actieve rol in speelt. Dat hij ook, die kent zijn pappenheimers en ook mensen aanspreekt van, haal eens je balkon leeg en je hebt er nu geen pas meer voor nodig.

De voorzitter: Als laatste.

De heer Kuhlmann: Een van de redenen dat dit speelt is met name omdat er natuurlijk ook wel sprake is in buurten met kamerverhuur met mensen die uit Oost-Europa, ook vaak met heel veel mensen in een klein appartement zitten. Dan speelt de taal natuurlijk ook een rol. Wat ik u wil meegeven om daar ook naar te kijken in de communicatie.

Want dat zijn denk ik bij uitstek juist de huishoudens waar nou ja als je met tien Bulgaren in een flatje zit korte tijd waar men die afvalpas misschien iets minder dan de gemiddeld Dordtenaar wordt gebruikt. Als we die mensen kunnen bereiken, zou dat heel fijn zijn.

De voorzitter: Mooi. Mooie aanvulling. Ik kijk de heer Roggekamp aan en daarna de heer Groenewege en daarna de heer Klerk.

De heer Roggekamp: Ja dank u wel voorzitter. Ja. De heer Kuhlmann heeft aangegeven van kunnen die openingen niet op een andere manier gemeten worden? Nou dat is heel fijn al. Wat ik me wel nog als laatste afvroeg van de folders. Ik hoop dan dat die in een iets breder gebied komen dan alleen de mensen van die pas want anders ga je dat effect van er net naast en de mensen die misschien toch dus die andere container of zo al hebben, ga je missen hè? Terwijl als je dat in de toekomst helemaal vrijgeeft, krijg je wel dat die mensen misschien ook wat in gaan doen. En vanuit de presentatie kreeg ik eigenlijk een vraag voor mezelf van er wordt drie maanden gemeten. Hoe vaak wordt zo'n container gelegd in die periode? Want als zo'n ding eens per maand maar geleegd wordt gemiddeld ja, dan hebben we drie metingen. En dat vind ik al een '...' wel heel erg

smal dus ik was eigenlijk heel erg benieuwd, hoe vaak wordt zo'n kom trainen gemiddeld geleegd?

De voorzitter: Concrete vraag, wie wil daarop reageren?

De heer Fokkens: Dank u, voorzitter. Dat wisselt van locatie tot locatie. Je hebt containers die heel snel volraken en die wat minder snel volraken maar de meeste, veel containers worden eens in de week geleegd of eens in de twee weken. Je hebt ook die drie keer in de twee weken geleegd worden en dat is vanuit de tijd van vaste frequenties. Nou hebben ze ook de mogelijkheid dat ze wat schuiven en dat ze containers die bijna vol zijn. Die doen ze in de route en containers die nog niet vol zijn die slaan ze dan een keer over. Maar de metingen die staan los van het legen van de containers. Want de metingen doen we op vaste dagen, bijvoorbeeld op de maandagen. Dat is typisch een dag dat er veel bijplaatsingen zijn en de afstemming met HVC is ook dat we zorgen dat HVC de bijplaatsingen in het proefgebied pas opruimt nadat de metingen gedaan zijn. En ja bijvoorbeeld, dat doen we ook weer op een doordeweekse woensdag of donderdag. Dus zijn meerdere meetmomenten en die staan los van het leger van de containers. En die staan ook los van de bijplaatsingen.

De voorzitter: Er staat nog een vraag open, hoe breed wilt u communiceren in de wijk?

De heer Debet: Sowieso primair degenen die gebruik maken van die containers. Die zijn ook bekend bij HVC uiteraard. En ja de vraag is inderdaad waar ik op dit moment niet meteen antwoord op kan geven van of we dan ook zeg maar de omliggende mensen daar ook vrij spel geven om zonder die pas te kunnen storten. Fysiek is dat gewoon mogelijk, want dat zal zich ook wel rondgaan gaan spreiden. Maar voor de zuiverheid van de proef zou het netter zijn als we alleen die doelgroep primair houden voor de mensen die gebruik maken van de betreffende containers.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel, ik heb een vraag over het schouwformulier. Klopt het dat er alleen een open vraag wordt gesteld in dat schouwformulier over het aantal bijplaatsingen en dat daar niet een bepaalde gestandaardiseerde meetmethode op wordt toegepast?

De voorzitter: Wat is uw reactie?

De heer Debet: Voorzitter, dat is inderdaad een formulier dat we geleend hebben van een onderzoeksbureau. Maar we hebben zelf ook uiteraard al eentje in ontwerp waar wat concretere vragen over zijn. Die echt wel ja, nee dan wel een, twee, drie, vier, vijf zullen zijn hebben dus een ordinale schaal. Open vragen zullen we vooral stellen in het bewonersonderzoek en dat zit uiteraard niet in dit schouwformulier opgenomen.

De voorzitter: U heeft een vervolgvraag?

De heer Groenewege: Ja of dan ook kan gekeken worden naar de kwaliteitscatalogus openbare ruimte van kennisinstituut CROW. Daar staan ook allemaal ordinale schalen in. Dat loopt van a plus tot d, met zeg maar foto's erbij van allerlei verschillende scenario's van hoe netjes ligt de openbare ruimte erbij en dat is een gestandaardiseerde meetmethode die heel veel gemeenten toepassen om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte te meten. En dat zou hier ook zeer geschikt voor zijn. Wat mij betreft. Wordt dat meegenomen?

De voorzitter: Wat denkt u van dit advies?

De heer Fokkens: Die gebruiken we al bij de metingen die we nu doen voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Dus die gegevens hebben we alleen die zijn vrij algemeen. Dat is, is het beeldkwaliteit nou a is schoon, is het b, c of d. En als je weet dat het d is dan weet je nog niet waardoor het d is. Terwijl we veel specifiekere weten, komt het omdat er iemand allemaal zakken met plastic blikken drinkpakken bij die ondergrondse container gelegd heeft? Misschien niet de beste plek, maar wel goed bedoeld. Of is het een hele inventaris of is het een hele stapel zakken huisvuil? Dus we willen veel specifiekere weten en dus we hebben straks stadsbreed hebben we wel een beeld van hoe de beeldmeetlat uitwerken, maar voor dit onderzoek en ook voor wat we nu al doen bij de interventies vanuit het programma plan schoon kijken we veel specifiekere. Om ook de gegevens te kunnen duiden en nu ook om te kunnen zeggen welke verschillen zien we met de referentiebuurt.

De voorzitter: De heer Klerk, u had uw hand ook opgestoken.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter, ik had nog een aantal vragen. Allereerst even de keuze voor de wijken. Er is nu alleen voor Dordt West gekozen. Als ik het goed heb gezien. Terwijl het probleem toch wel breder ligt is. Wat is de reden dat er niet buiten Dordt West, hoe zeg ik dat word geëxperimenteerd of een proef wordt gedaan? De andere vraag die gehad die ging over de communicatie die werd opgesteld door de Kuhlmann. Dus die sla ik over wel met de mededeling erbij dat die wel echt cruciaal is en dan niet zozeer welke huishoudens worden geïnformeerd, maar vooral de toon die de muziek maakt. Want dat brengt me naar mijn laatste vraag.

Ik heb zelf destijds in een wijk gewoond waarbij er een proef werd gedaan met oranje containers die ingevoerd werden en ik weet toen hij ingevoerd werd, toen was de buurt app, nou ja te klein zeg maar. Met alle kwalificaties voor de gemeente. Er was onrust en toen de proef was afgelopen, gebeurde precies hetzelfde want het beviel toch wel. Maar wat ik daarmee wil zeggen is uiteindelijk elke verandering leidt tot onvrede. Dus ik zit daar dan wel mee. Kijk. Het nadeel van experimenten is als we het beëindigen nou ja, hoe gaan we daar dan mee om? Dan ga je terug naar de oude situatie. En hoe zorgen we dat dat niet een averechtse werking gaat hebben dat mensen dus juist lak hebben aan wat er voorgeschreven wordt.

De voorzitter: Bedankt voor deze vragen en ook uw zorg. Wie wil op deze vragen antwoorden?

De heer Fokkens: Voorzitter op de eerste vraag als u de grafiek goed gezien heeft ziet u daar ook de Staart West bij dus we hebben wel beter gekeken als Dordt West. We hebben ook gekeken naar bijvoorbeeld de Vogelbuurt maar daar is zoveel sloop en nieuwbouw dat dat een ja een wat onhandige buurt was, was toen de conclusie om daar het vooronderzoek in uit te voeren. Maar goed we hebben wel gekeken naar de buurten waar we veel bijplaatsingen hebben want als je weinig bijplaatsingen hebt, heb je ook weinig te meten. En de Vogelbuurt en de Staart hoorde ook bij de selectie vooronderzoek, maar de Vogelbuurt is afgefallen en ja, de Transvaalbuurt is zo complex dat we dat ook... En dan moet je ook keuzes maken. Krispijn leek ons beter uitvoerbaar als Transvaalbuurt dus we hebben heel bewust gekozen van waar gaan we het vooronderzoek doen? Ook met het oog van zijn die buurten geschikt om de straks de proef uit te voeren.

De heer Katif: Voorzitter?

De voorzitter: Aanvullen hierop?

De heer Katif: Ja, aanvullend hierop. U hebt gezegd dat er is een keuze gevallen op plekken waar bijplaatsingen zijn. En de vraag en volgens mij is verdiepend welke criteria zijn er, en we doen alleen bijplaatsingen dat snap ik. Maar er zijn nog meer criteria waarop je zo'n proef kan, voor zo'n proef kan, zo'n plaats kunt kiezen. Bepaalde bevolkingsgroepen, ja het klinkt heel raar. Een bepaalde man, vrouw zijn wel criteria en niet alleen bijplaatsingen. Als het alleen maar daarom gaat. Dan kun je net zo goed met een handhaver even langs en zeggen joh die en die en die plek daar ga ik even staan en dan kan ik controleren. Dus er zijn iets meer criteria dan. Zou ik graag willen weten.

De voorzitter: De heer Fokkens.

De heer Fokkens: Dat soort criteria hebben we niet gekeken want het feit dat er bijplaatsingen zijn en of je dat zonder afvalpas kan verminderen, dat was het uitgangspunt. Waar we wel naar gekeken hebben is of je een gebiedje redelijk stand alone kan organiseren dat als je zeg maar bij zes containers zegt daar is geen afvalpas dat dat ook een afgeschermd gebied is en niet dat zeg maar er nog zes containers zeggen van oh dat is makkelijk dan loop ik 50 meter verder en dan heb ik geen pas nodig. Dus dat dat hebben we wel naar gekeken maar hele demografie erachter dat kan wel een onderdeel zijn van de analyse. Alleen met een kleine proef is dat wat lastiger dan als je een heel grootschalige proef zou doen.

De heer Katif: Je zou bijna iets willen zeggen maar dan wordt het politiek maar dat doen we niet. Nou ja het is een beetje nee. Ik werd door twee mensen even gemaand om dat niet te doen, dus ik doe het ook niet.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Katif, maar er rest nog één vraag. De heer Klerk want de heer Klerk had aangegeven nou ja, en wat doen we nou drie maanden nadat de proef wellicht mooie dingen teweeg heeft gebracht in de wijk. En we stoppen ermee. Wat gebeurt er dan?

De heer Fokkens: Nou verlengen door uitrollen of stoppen dat hoor ik graag van of het college of de Raad net afhankelijk van de politieke discussie. Maar op het moment als die gestopt wordt dan zullen we ook de mensen en waarschijnlijk ook de buurt eromheen omdat het verhaal zich wel verspreid heeft. En dan gaan we, dat lijkt me ook logisch om juist de mensen die in de, van de proef en de buurt omheen te informeren over wat de proef heeft opgeleverd. Dat dat doen we het liefst bij elke proef ook terugkoppeling van de resultaten.

De heer Klerk: Mag ik nog een vervolgvraag stellen? Die werd me ook ingefluisterd door collega Roggekamp naast mij. Ik herinner mij van we hebben ook een actie gehad met de schoonste wijk. Of iets dergelijks hè. Daar stonden allemaal van die metertjes. Zoveel dagen geen bijplaatsingen en dergelijke. En dat is onder andere op nou ja een aantal punten die ik regelmatig zie. En ik zag dat zodra de actie afgelopen was. Nou ja toen was de bijplaatsing weer aan de orde van de dag. Dus ik zou ook wel benieuwd zijn en wellicht is dat mogelijk van als we de proef beëindigen om dan toch nog even twee weken door te meten om te kijken wat er gebeurt en wat het effect is en dat onaangekondigd en niet tegen de bewoners vertellen zeg maar.

De voorzitter: De heer Fokkens.

De heer Fokkens: Dat doorgaan met meten is een prima idee en u heeft het over een heel ander onderwerp. En daar zien we inderdaad per locatie sommige locaties waar de schoonste buurtactie heeft gelopen, blijft het schoon. We hebben de laatste tijd een paar locaties en dit zijn alle lastige locaties waar we het heel snel terug zien komen. Dus dit is een actie die we gedaan hebben juist in buurten waar het redelijk ging want daar kan je het snelste effect bereiken en we zien dat een aantal locaties waarvan we afvroegen of dat daar zou werken dat het dan niet altijd meer werkt en dat je dus echt andere interventies nodig hebt om die mensen ook mee te krijgen.

De voorzitter: De heer Kolkiliç, u wilde ook een vraag stellen.

De heer Kolkiliç: Ja dank voorzitter. De heer Van der Spoel die had een soortgelijke vraag gesteld voorzitter maar ik ga hem toch stellen want ik kan het niet helemaal plaatsen. We gaan een proef starten zonder criteria. Hele simpele vraag, hoe wordt nou uiteindelijk bepaald of de proef succesvol is? Welke meetbare doelen en KPI's gaan we hanteren als gemeente om de resultaten te evalueren. En dan gewoon heel simpel gaan we kijken naar een aantal bijplaatsingen, afvalscheiding, financiële impact. Mijn tweede vraag is welke maatregelen worden overwogen om oneigenlijk gebruik, bijvoorbeeld bedrijfsafval of afval van elders tegen toe houden?

De voorzitter: Dank u wel, de heer Kolkiliç. De heer Fokkens. Mag ik u aankijken of de heer Debet.

De heer Fokkens: Ja even kijken. Wanneer zijn we nou, de wetenschapper in mij zegt het is geslaagd als we duidelijke resultaten hebben ongeacht wat die resultaten zijn. Dus op het moment als we klip en klaar kunnen zeggen het leidt tot 100 procent reductie van bijplaatsing of 50 of 20 of het heeft geen effect, als we dat hard kunnen maken, is het voor mij geslaagd. Maar politiek gezien kan het anders zijn. Maar wij gaan puur over techniek. Van kunnen we een goede proef organiseren die betrouwbare resultaten oplevert. Afval van elders. Dat is een lastige. Dat is ook juist een van de risico's die we signaleren. Kan van bedrijven zijn. Het zou ook van buurgemeenten kunnen zijn. Het is lastig tegen te houden want we hebben ook nu juist handhaving gevraagd om actief op te treden tegen bijplaatsingen, maar we krijgen teruggekoppeld dat het heel moeilijk is om de daders te traceren. Een heterdaadje is heel moeilijk. En adresgegevens als er al enveloppen in zitten of adresstickers, is meestal het adres er afgescheurd of geknipt en kan de boa daar niks mee. En volgens mij had u nog een vraag...

De heer Debet: Ik had nog een aanvulling op inderdaad, zodra een afvalzak eenmaal in de container zit... Dank u wel. Zodra een afvalzak eenmaal in de container zit als die van de buurgemeente afkomstig is of een bedrijf dan is hij uiteraard helemaal niet meer te traceren als dat het geval is.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Schnabel, u heeft ook een vraag.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, ik was benieuwd in het staatje staat stuks grofvuil, wordt daarmee bedoeld die 60 procent die te groot is voor dat wat in de container past? En daarnaast de tweede vraag is, kan er ook al een voorlopige duiding gegeven worden waarom dat in Wielwijk Noord dan dat grofvuil zoveel groter is dan in de andere wijken?

De voorzitter: Interessante vragen.

De heer Fokkens: Wielwijk Noord. Dat is eentje die me ook opviel. En wat we op sommige plekken zien, is dat de ondergrondse containers ook soort mini afvalbrengstation zijn.

Dat mensen die geen zin hebben om naar de Baanhoekweg te rijden het daarnaast zetten. Het kan uit onwetendheid zijn. Dat zagen we in de Colijnstraat bijvoorbeeld, heel veel laaggeletterden. Ja, als je de pagina van HVC niet kan lezen. Ja. Hoe moet je weten waar je naartoe moet? Dus je kijkt naar buiten, je ziet er staat daar de container. Maar we zien ook wel van wat we ook op een gegeven moment hadden was dat een heel raamkozijn daarbij stond dat komt echt iets van de woning van rondom, maar van een van de privéwoningen met een tuin daarachter. En de, met de '...', ja dat kan ook heel goed zijn dat het van de laagbouw aan de overkant daarnaast gezet wordt. Dus het kan zijn dat het juist van mensen afkomstig zijn die eigenlijk die container niet mogen gebruiken maar dat is puur de vragen die bij me opkomen. Dan zou je echt er dieper in moeten duiken en om dat beter te kunnen duiden. Maar dat zou een verklaring kunnen zijn waarom dat zo afwijkt van die andere plekken.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Dus nadat dit onderzoek gedaan is dan kunnen we daar ook eigenlijk een beter antwoord op vinden. Kan ik me voorstellen.

De voorzitter: Is dat zo?

De heer Debet: Als ik daar antwoord op mag geven? Ja want bij dat, bij het hele onderzoek betrekken we ook een bewonersenquête. Dus dan gaan we het ook hebben over of mensen beseft hebben hoe ze met grofvuil om kunnen gaan. En dat er een afvalbrengstation is aan de Baanhoekweg en dat je daar een afspraak voor kunt maken of dat er opruimacties zijn in de wijk. Al dat soort zaken gaan bevraagd worden aan de inwoners en dat zullen we dan ook uiteindelijk aan het college meegeven om daar ook aandacht voor te hebben. Of dat dan de Raad bereikt, dat is een politieke discussie.

De voorzitter: Dat is een mooi antwoord. De heer Hartmeijer, u heeft ook een vraag.

De heer Hartmeijer: Ja dank voorzitter, twee vragen. Ik hoorde de ambtelijke ondersteuning de criteria noemen waardoor die vijf buurtjes uit de bus zijn gekomen. Maar we zoeken als ik het goed heb begrepen we zoeken een buurt waar we de proef gaan doen. Het is mij nog niet helder welke data er nu nog gebruikt wordt om tot die ene selectie te komen. Dat is vraag een. Hetzelfde geldt voor de proeflocaties. Welke data wordt daar dan voor gebruikt omdat weer te counteren en de tweede vraag is, daar duidde de heer Kuhlmann al op. We hebben natuurlijk ook te maken met een aantal wijken met arbeidsmigratie, migranten die daar wonen. Nou hè kun je straks dus een buurt gaan proeven. Maar dat betekent dat die andere buurt dat nog steeds mensen misschien niet in bezit zijn van een pasje omdat die verloop in de in de woningen vaak heel hoog is. Dus dan vraag ik me toch af kan niet een en ander gekoppeld worden dat er toch aandacht komt voor dat fenomeen?

De voorzitter: Dank u wel, de heer Fokkens mag ik u het woord geven.

De heer Fokkens: Dit zijn typisch de vragen die we graag ook uit alle interventies willen halen. Voor de proef en de referentie zal je een deel juist kunnen oplossen doordat zeg maar die als er tien mensen in een woning, ook al mag het niet maar dat komt voor ja die kunnen allemaal hun afval kwijt. En in de referentiebuurt gaat het nog steeds hetzelfde. Maar dit zijn juist ook zeg maar, want we hebben ook een programma van schoon, daar worden ook die interventies gedaan. Waar ik het ook net even over had op een vraag. Daar is een collega bij betrokken. Maar daar worden juist ook dit soort elementen betrokken van waarom gaat het niet zoals ze zouden willen en wat is er nodig

om dat te verbeteren? En dat nou kwam net even die, de schoonste buurt. Dat zijn wijken waar het op zich al redelijk gaat me wel te veel bijplaatsingen dat we hopen dat de goede de slechte meetrekken. Maar ja de echte hotspots heb je hele andere interventies nodig omdat daar de norm is van ja wat er niet inpast of zet je er maar naast en dan is die zak ook zo ernaast gezet. In die aanpak van de schone stad moet ook juist deze elementen naar boven komen hoe we dat voor deze kunnen verbeteren.

De voorzitter: Bedankt voor het antwoord. De heer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Ik was nog benieuwd of er tijdens de proef ook wordt gemeten of de hoeveelheid aangeboden gescheiden grondstoffen of die nog veranderen en ook of een eventueel effect op de aangeboden hoeveelheid ongescheiden restafval ook wordt bijgehouden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Fokkens of de heer Debet?

De heer Debet: Ja dank u wel voorzitter. Ja. Dat is bij de eerste verkenning, bij de eerste proef is dat al gebeurd. We hebben speciaal HVC de routes laten rijden. En ook apart laten wegen en storten dat we in ieder geval de hoeveelheid restafval konden meten. Ja, PMD hebben we nog niet in ondergrondse containers nog niet zitten. Altijd niet op heel veel plekken. Maar het restafval wordt wel gemeten en of dat gesorteerd is. Dat zit wel in de bedoeling om ook steekproeven van die lading van die vrachten om die te laten sorteren op basis van aanwezigheid van grondstof. Of dat toeneemt of afneemt.

De voorzitter: Aanvullende vraag van de heer De Feijter.

De heer De Feijter: Zou het ook mogelijk zijn om de hoeveelheid gescheiden grondstoffen dus PMD en dergelijke ook te meten tijdens de proef?

De voorzitter: De heer Debet.

De heer Fokkens: Ja we hebben PMD in zakken dus en papier en karton hebben we los op straat dus dat is ook ja wat lastig om te bepalen en het apart op te halen. En het is ook heel relatief duur om die elke keer in zo'n heel klein buurtje apart op te halen. Dus bij de vorm voor het vooronderzoek hebben we ook alleen gekozen voor restafval omdat je daar al redelijk goed kan zien wat er gebeurt. Alleen de effecten op de afvalscheiding kunnen we daar wel zien want het zijn normaal communicerende vaten op het moment als de rest van de containers vrijgeven, dan is dat anders, want op het moment als het meer wordt hoeft niet te betekenen dat het slechter gescheiden wordt. Kan ook zijn dat dat afval van buiten zijn. Dus de vraag is terecht, maar de vraag is of we daar de kosten voor willen maken.

De voorzitter: De heer De Feijter, nog als laatst.

De heer De Feijter: Nog een vraag, is er dan nog een andere manier te verzinnen om toch die hoeveelheid gescheiden afval mee te nemen in die proef dat we daar ja we dat ook inzichtelijk kunnen krijgen? Van heeft het een effect op de voorscheiding?

De voorzitter: De heer Fokkens.

De heer Fokkens: Wat denk ik goedkoper is om een visuele inschatting te maken van het aanbod. Ook omdat het een heel klein gebiedje is kan je dat... Dus we kunnen kijken of we ook een goed idee, of we bij de metingen bijvoorbeeld ook de metingen op een aanbieddag voor papier of plastic kunnen doen. In ieder geval een deel en ook een nulmeting natuurlijk zodat we daar wel een beeld van kunnen krijgen. Bedankt voor de tip.

De voorzitter: En als laatst omwille van de tijd. De heer De Vries. Nee de heer Katif kijkt al heel boos de heer Katif, u bent straks als laatst. De heer De Vries.

De heer De Vries: Dank u wel voorzitter. Ik werd net eigenlijk een beetje getriggerd door de Colijnstraat. Ik vraag me af hoe waardevol de data en de referentiepunten zijn. Want volgens mij zijn er in de Colijnstraat, al meer als acht jaar staat er geen enkel huis meer.

De voorzitter: De heer Fokkens, Colijnstraat zijn er geen huizen.

De heer Fokkens: Dat klopt. Alleen 12 jaar geleden of al 14 jaar geleden toen waren er nog wel allemaal bewoonde flats en had eenheden en toen was het by far, de straat met de meeste bijplaatsingen in Dordrecht. Het was daarna was het... Hoe heet dat daar? In Sterrenburg hebben we nog een straatje bij de Kapteynweg. Maar we hebben daar toen, toen was er ook een taskforce gekomen vanuit de gemeente. Daar hebben we op meegeleefd en zijn er een aantal interventies gedaan. Hebben we behoorlijk wat tijd te energie ingestoken, maar het is ook succesvol, want het was altijd de meest vervuilde straat in Dordrecht en na die interventies wat uit het top tien verdwenen. Dat heeft wel meer dan een jaar die aanpak. En twee jaar later heb ik het nog weer laten checken en toen was het nog steeds uit de top tien. Dus het is wel een het bewijs dat met de lange adem en echte lange adem. Want pas na drie maanden interventie begonnen de eerste resultaten te komen. En met de eerste resultaten begon ook de woningcorporatie wat meer interesse te hebben en ook steeds beter aangehaakt want toen ze echt na een half jaar de resultaten zagen toen liepen ze harder dan dat ik van ze zou mogen verwachten. Omdat het ook die mensen tegen op de werkvloer aan het hart gaat, huismeesters. En dus het was een succes maar daarna is het gesloopt en er wordt nog veel meer gesloopt van de oudbouw en wat dat betreft ben ik blij want het geeft ook een kans om weer een nieuwe start te maken en het van het begin af aan te kijken hoe de hele openbare ruimte beter kunnen krijgen en houden.

De voorzitter: Dank u wel. En ter afsluiting voordat we ruzie krijgen, de heer Katif.

De heer Katif: Nee voorzitter, u krijgt geen ruzie met mij, maar ik wilde eigenlijk even verder ingaan op het dumpen van bedrijfsafval, want daar bent u eigenlijk verder niet op ingegaan. Maar het zou best een invloed kunnen hebben op de proef die wij gaan maken. En ik heb geen maatregelen gehoord die je eigenlijk zou kunnen nemen om dat te kunnen voorkomen. Dat was ik eigenlijk benieuwd naar. U zei iets, u lichtte een klein puntje van de sluier maar bent verder niet ingaan. Dan zou ik graag dat u daarop ingaat. Technisch gezien.

De voorzitter: De heer Fokkens, bedrijfsafval.

De heer Fokkens: Ik zou niet weten hoe we dat kunnen voorkomen want het gebeurt nu ook al. Ik heb een keer een filmpje gekregen dat er een busje met een afvalpas leeg geladen werd in een ondergrondse container. Ik heb ook een keer dan had iemand de klep net iets opengedaan en dan konden de stroken laminaat erin. Het gebeurt nu ook al. Kijk als we, we hopen altijd dat handhaven er wat mee kan maar met het filmpje

zeggen ja we hebben geen daders daar dus we kunnen niks en als de containers openstaan dan ja ik zou niet weten... We kunnen bij iedere container een boa zetten 24 uur per dag maar dat is ook geen oplossing want dat was het verhaal waar ik mee begon. Dat we in de historische binnenstad met die ondergrondse container 2000 ton afval extra waarvan we 1000 euro weer terugverdiend hebben door gewoon te kijken waarbij wie het komt vandaan.

En er zijn heel veel bedrijven toen in het reinigingsrecht gegaan. Dus de helft kregen we alweer terug via het reinigingsrecht, de kosten. Dus dat is juist een van de risico's op het moment als een aantal ondernemers ontdekt en gratis van de afval... Want ze zijn de meeste, ga ik vanuit, die zijn gewoon eerlijk en die hebben gewoon een container en dat is in the game. Maar er zijn ook van die ratten die zeggen van als het gratis kan dat weet ik het te vinden en dat is precies één van de risico's die ook in de raadsinformatiebrief staat. En als het zeg maar in de regio bekend wordt dan loopt het heel gauw over.

De voorzitter: De heer Fokkens. Ik wil u en de heer Debet enorm bedanken voor de uitgebreide beantwoording van al deze vragen. Ik kijk deze commissie aan. Beste commissieleden u heeft naar aanleiding van de motie die destijds is aangenomen in de gemeenteraad vandaag het gesprek gevoerd. Ook natuurlijk de raadsinformatie brief van het college. U heeft de gelegenheid gehad om technische vraag te stellen en die zijn netjes beantwoord. Resteert mij de vraag wat gaan we nu doen, de heer Kuhlmann. U heeft een voorstel.

De heer Kuhlmann: Inderdaad, ik denk dat we, dat het heel goed was. Omdat we daar vandaag bij stil hebben gestaan. Is duidelijk dat het echt de aandacht heeft van het overgrote deel van de van de Raad maar wat mij, wat ons betreft is nu het moment aangekomen. Moet je gewoon voortvarend open en enthousiast mee aan de slag gaan. Hoeven we niet verder te bespreken en ik weet dat is natuurlijk nu niet ambtelijk beantwoord, maar de wethouder luistert natuurlijk mee, we zijn natuurlijk als Raad buitengewoon geïnteresseerd in de in de resultaten straks.

De voorzitter: Bedankt voor deze mooie woorden. De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Daar sluit ik me volledig bij aan.

De voorzitter: Dank u wel, de heer De Feijter.

De heer De Feijter: Voorzitter. Ik heb een alternatief voorstel. We zien allemaal het probleem natuurlijk, de verschillende problemen die we hebben rondom afval en grondstoffen en zeker de bijplaatsingen. En tegelijkertijd kan ik me voorstellen dat deze RIB en het gedane vooronderzoek ook aanleiding heeft gegeven om misschien anders te kijken naar deze proef. ChristenUnie/SGP heeft in eerste instantie ook al niet voorgestemd en kijkt hier nog steeds wel kritisch naar. Dus wij zouden hem eventueel wel oordeelsvormend willen bespreken. Of we nou echt door willen gaan met deze proef gezien het vooronderzoek.

De voorzitter: Dat is een voorstel wat u doet. Dat zou... Laat ik inderdaad, de heer De Vries heeft inderdaad ook een voorstel. Ik kom straks even terug.

De heer De Vries: Ik heb geen voorstel voorzitter ik wou alleen zeggen dat VSP zich aansluit bij de heer Kuhlmann van de VVD.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Klerk.

De heer Klerk: Ja dank u wel voorzitter ja. CDA sluit zich ook aan bij de woorden van de heer Kuhlmann, geldt ook overigens dat we wel kritisch waren op de uitvoering van de motie, maar die motie is aangenomen. Dus laten we hem ook gewoon uitvoeren.

De voorzitter: Dank u wel, ik zag volgens mij ook nog een handje van de heer Groenewege of niet, heb ik verkeerd gekeken. Nee. Er ligt ook een voorstel van de heer De Feijter en dat zou... U trekt hem weer in. Pardon. Mevrouw van Engelen heeft ook een voorstel.

Mevrouw Van Engelen: Nou voorzitter, ik had even de vraag, want ik was net op tijd binnengekomen om het voorstel van de heer De Feijter te horen. En zoiets wilde ik zelf ook opperen, maar toen hoorde ik dat het is ook een aangenomen motie. Dus hoe zit dat dan? Als we het oordeelsvormend gaan bespreken, betekent dat dat we dan nog voor kunnen kiezen om de motie in te trekken en het onderzoek dus niet te doen. Of is dat dan zinloos vergaderen.

De voorzitter: Dat laatste.

Mevrouw Van Engelen: Dan zit ik er een beetje hetzelfde is als de ChristenUnie/SGP of GroenLinks van wij hebben ook tegengestemd. Maar ja de motie is aangenomen. Dus ja. Oordeelsvormend vergaderen gaat ook niet leiden tot intrekken. Dus dan moet het maar doorgaan op uitvoering.

De voorzitter: De heer De Feijter.

De heer De Feijter: Ik proef geen steun dus tot daar wat dat betreft. Maar ik wil hier wel even een kanttekening bij plaatsen dan dat een motie uiteindelijk een oproep is aan het college. Het college heeft nu een vooronderzoek gedaan met de kennis die wij hebben na dat vooronderzoek lijkt mij dat de Raad prima kan concluderen dat de proef misschien toch niet zo zinvol is als dat we in eerste instantie dachten en dat de Raad daarom nu ook het college zou kunnen oproepen om de proef toch niet uit te gaan voeren. Dus wat dat betreft lijkt mij dat er geen probleem is maar verder proef ik op dit moment geen steun.

De voorzitter: Dat is dan helder. Beste commissieleden. Dan gaat dit stuk als hamerstuk naar de Raad en u staat altijd vrij om een stemverklaring af te leggen. De heer Groenewege als echt als laatste.

De heer Groenewege: Volgens mij gaat hij ter kennisname naar de Raad, want het is een RIB.

De voorzitter: Bedankt voor deze aanvulling de heer Groenewege. Wat zou ik doen als u er niet zou zijn? Bedankt en nog een fijne voortzetting van deze avond.

2. Vaststellen Visie over energieopslag en beantwoording motie M3 'Alles werkt beter op batterijen' - Raadsvoorstel (technische sessie)

Voorzitter: Mevrouw Van Engelen
Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Boom-Vos (VVD)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Mevr. Nieuwland-van den Bosse (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Van Pelt (FVD)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. In 't Veld (VSP)

Ambtelijke ondersteuning: Mevr. Ali

Portefeuillehouders: wethouder T. de Jonge

De voorzitter: Zou de VSP nog even plaats willen nemen alstublieft? U bent natuurlijk ook vrij om te blijven staan, maar het lijkt me zo onhandig als we gaan vergaderen. Oudere mensen zijn wat trager, hoor ik hier gezegd worden. Door een zestigplusser zelf denk ik, vijftigplusser. Oké is goed. Welkom allemaal. Ik ga de vergadering maar officieel openen. Nee, niet. Ja ik ga nu officieel openen er is niks aan de hand dus we kunnen beginnen welkom allemaal. We gaan vanavond een technische sessie meemaken over aangenomen motie M3 'Alles werkt beter op batterijen', maar voordat we dat gaan doen, gaan we ons welbekende voorstelrondje doen en daarna zal ik de vergadering verder toelichten. Mijn naam is Yara van Engelen, ik ben vanavond uw voorzitter en ik begin hier aan mijn linkerhand. Voor het voorstelrondje.

De voorzitter: Dank jullie wel. Vanavond krijgen wij een technische toelichting over de aangenomen motie M3 'Alles werkt beter op batterijen'. We krijgen zo meteen een powerpointpresentatie van mevrouw Ali. Waar de informatie naar ons toekomt natuurlijk. En er zijn ook al wat technische vragen gesteld door GroenLinks en Beter voor Dordt. Die zijn ook in de presentatie verwerkt, dus daar komt ook een antwoord op. Het is een presentatie van om en nabij 20 minuten. En ik heb afgesproken met mevrouw Ali. Dat vragen tussendoor welkom zijn. Wat betekent dat we met elkaar even op zullen moeten letten dat we binnen de tijd blijven. Dus als u merkt van ik ga nu heel erg diep in op een punt heeft het dan ook door bij uzelf want dan kunnen we ook door en dan kunnen we de hele presentatie afmaken. Blijven we niet op een puntje hangen. En wethouder de Jonge is er vanavond wel bij. Maar het is de bedoeling dat we daar nog geen vragen stellen aan het college, want we houden het vanavond technisch. Nou laten we vooral snel beginnen. Ik geef het woord aan mevrouw Ali gaat uw gang.

Mevrouw Ali: Dank u wel. Ik zou graag de presentatie willen aftrappen met de mededeling dat de netbeheerder steden heeft aangeboden om los van deze technische sessie, aparte sessies te organiseren om eventuele vragen over het werk van een netbeheerder of en hoe energieopslag daarin past te beantwoorden. Dus dat aanbod ligt er

De voorzitter: De presentatie staat nog niet op het scherm maar onze Superman Clark is onder... Daar is die al, op oproepbasis zo handig. Clark komt even de batterijen verwisselen. Is leuk hè? We kunnen beginnen. Mevrouw Ali. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Er wordt net melding gemaakt van een aanbod. Wordt dat aanbod aangenomen of moet daar nog iemand iets over zeggen?

De voorzitter: We beginnen gelijk met een vraag. Mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: De technische sessie is voor u bedoeld. Dus als u daar behoefte aan heeft, dan kunnen we het organiseren samen met de griffie. Als dat nodig is.

De heer Van der Meer: Ik ben zeer geïnteresseerd.

De heer Gorter: Voorzitter ik kan het slecht verstaan. Kan aan mij liggen. Maar zou mevrouw iets luider kunnen praten.

De voorzitter: Er werd al geseind naar de microfoon, toen dacht ik kan mij niet voorstellen dat het over mij gaat. Maar de microfoon mevrouw Ali mag iets dichterbij.

Mevrouw Ali: Nou even kijken hoor of dat werkt. Ja. Dan zou ik graag deze representatie willen beginnen bij wat achtergrondinformatie dus de aanleiding van dit raadsvoorstel. Er is vorig jaar tijdens de behandeling van de kadernota tijdens de vaststelling van de start met klimaatneutraal 2040 een motie ingediend met de titel alles werkt beter op batterijen. Daarin werden vragen gesteld over het eventueel verplichten van grootschalige batterijen bij grootschalige opwek, dus ook bij onze zonneparken. Dat was naar aanleiding van een voornemen van het rijk om te kijken naar verplichting. Ondertussen dus dat is een jaar geleden heeft het rijk het onderzoek afgerond en geconcludeerd dat zonder subsidie het verplichten van batterijen bij zonneparken een rem op de energietransitie zou zijn. Dus in lijn daarmee gaan wij ook batterijen niet verplichten. Er is wel toegezegd dat de nieuwe categorie in de SDE wordt opgenomen over batterijen. Dus houdt de informatie in de gaten en als nodig is, kunnen wij de visie hierop aanpassen. In de motie is ook gevraagd naar een visie over opslag en ik ga deze nu voor u presenteren.

De voorzitter: Ja. Even tussendoor voor het verslag. Een kleine spelerswisselingen heeft plaatsgevonden bij de VSP, de twee VSP-raadsleden zijn ingewisseld door de heer In 't Veld. We kunnen verder met de presentatie. Gaat uw gang. Voor de wedstrijd al gewisseld worden, helemaal warm gespeeld. We gaan verder gaat uw gang.

Mevrouw Ali: Om recht te doen aan de vraag die we binnen hebben gekregen zou ik graag met wat meer informatie willen beginnen over het energiesysteem het huidige energiesysteem en hoe dat in elkaar zit. Als we naar het plaatje kijken dan zien wij centraal een energiecentrale dat energie opwekt in grote hoeveelheden en dat deze elektriciteit wordt vervoerd door middel van het hoogspanningsnet naar de lageregelegen netten. En wat hier in dit systeem opvalt is dat het een centraal systeem is dus opwek wordt op een locatie georganiseerd en dat de vraag aan de andere kant is. Dus het verbruik van de elektriciteit. Daarnaast is dit ook een vraag gestuurd systeem dus op een moment dat de vraag stijgt dan kan de centrale harder gaan draaien en andersom en dit noemen we ook wel een regelbare energiebron. Dus energiecentrale zoals deze bijvoorbeeld zijn regelbare energiebronnen. Wij gaan steeds meer toewerken naar steeds minder hernieuwbare energie, wat minder regelbaar is. Wat de netbeheerder doet, is het balanceren tussen de vraag dus het verbruik en de opwek en dat is belangrijk om de balans van het systeem te bewaren.

En dat moeten ten alle tijden op vijf 50 hertz blijven. Dat betekent dat de frequentie van het net om de apparaten goed laten werken of 50 hertz moet blijven. Als er te veel wordt opgewerkt, kunnen ten opzichte van de vraag kunnen storingen ontstaan. En andersom als er te veel vraag is, dan daalt de frequentie en kunnen de apparaten niet meer goed functioneren. Dus dat is heel belangrijk dat wij die 50 hertz bewaren en dat doet Tennet

voor het hele net in samenwerking met de lokale netbeheerders. Dat is in ons geval Stedin. Waarom vertel ik dit? Dat is omdat er een vraag is gesteld over de prijzen en hoe die bepaald worden. Namelijk er is zoiets als de elektriciteitsmarkt en zo is die in elkaar gesteld. Dus er wordt, er worden grote hoeveelheden elektriciteit verhandeld op deze markt en dat kan op verschillende tijden. Je hebt dus schalen van een aantal dagen tot een aantal weken dat prijsafspraken worden afgesproken van tevoren hè? Daarnaast heb je een dag van tevoren. Dat is de day-ahead markt en daarnaast heb je op de dag zelf de intra-day markt. Als we het hebben over de balans dus die van die 50 hertz dan hebben we het eigenlijk over de realtime dus dat is een instantie signaal vanuit de Netbeheer dat op dat moment ook elektriciteit moet worden geleverd. Dus dat is, even kijken. Ja dus dat is de manier waarop dan de prijzen worden bepaald. Dat is eigenlijk niet anders dan een andere markt waar de prijs afhankelijk is van het aanbod dus als het aanbod groter is dan de vraag dan daalt de prijs en andersom. Omdat wij steeds is meer overstappen naar hernieuwbare energiebronnen gaan wij ook meer een energiesysteem krijgen, zoals hier op dit plaatje. En dus dat is een iets ingewikkeld systeem dat is niet meer centraal en ook niet meer vraag gestuurd, dus het wordt een beetje ingewikkeld, ook met de spelers die in het systeem zitten. Een aanbieder van een vraag, een afnemer kan ook een aanbieder worden dus die kan twee rollen opnemen, op zich nemen. Dus daardoor gaan de elektriciteitsmarkt ook die zitten ook in transitie en daarvoor is nodig dat wij onze energiewet die wordt ook op basis daarvan ook aangepast om al deze interacties ook mogelijk te maken. Omdat wij dit ook meer gaan krijgen gaan wij ook meer een mismatch krijgen tussen vraag en aanbod, verbruik en opwek. Dus de fluctuaties in het net gaan ook grilliger worden, veel meer dan we nu aan de orde is. Dat betekent ook dat wij veel meer behoefte aan hebben aan piekvermindering. En dat is ook wat wij hebben gezegd in de visie dat dit het doel is waar we naartoe willen werken, dat wij de pieken gaan dempen en dat kan op verschillende manieren. Dat kan op in de eerste instantie door het verbruik anders te plannen, bijvoorbeeld dat de wasmachines in de middag worden gedraaid of dat auto's, elektrische auto's ook in de middag worden geladen. Dus dat op die manier de vraag verbruik ook aansluit op het momenten waarop wordt opgewekt. Daarnaast kan je ook opwek koppelen aan vraag, direct koppelen in plaats van dat die eerst naar het net gaat en vervolgens gedistribueerd wordt. En in dat plaatje is, batterijen en opslag zijn belangrijk dus dat is voor ons ook een aanvulling op het doel dus een middel om het doel te bereiken en een aanvulling op wat ik net zei en niet een doel op zich. En dit zeg ik om aan te geven of een beetje context te bieden bij de prioritering die wij hebben opgenomen in de visie dat we dat op deze, in deze voorkeursvolgorde gaan doen. Dat we beginnen met het matchen van vraag, opwek en verbruik in zowel bedrijventerreinen als later ook in woonwijken. Opslag stadsbreed dus dat gaat ook over grootschalige opslag bij opweklocaties en daarnaast als laatste opslag bij individuele woningen. En we beseffen ook dat de energietransitie in volle gang is dus we zullen deze visie ook moeten aanpassen. Dus het kan zijn dat deze prioritering ook verandert over de tijd.

De voorzitter: Er is een vraag tussendoor van mevrouw Boom van de VVD gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: Ja dank u wel. Misschien ben ik te vroeg met deze vraag, dus moet dat maar gewoon zeggen. Ik snap de prioritering en die is ook logisch als u zegt als tweede prioritering doen we een match van opwek en vraag in woonwijken in combinatie met opslag. Als wij nou aan een hele grote nieuwe woonwijk, een Maasterras bijvoorbeeld gaan denken. Zou dat dan ook gelijk meelopen of is dat nog te vroeg?

De voorzitter: Mevrouw Ali, voor de beantwoording.

Mevrouw Ali: Dat zou meekunnen. Maasterras is geloof ik over 2030 gepland. Dus dat zou wel kunnen gelijklopen.

Mevrouw Boom-Vos: En als we het dan over een Spuiboulevard hebben of is dat dan weer te vroeg?

Mevrouw Ali: Ik ben niet bekend met de planning van de Spuiboulevard. Als we kijk naar het matchen van vraag en opwek. Ik schat ongeveer dat wij moeten, denk dat wij misschien een half jaar nodig hebben om te onderzoeken of het mogelijk is. Technische haalbaarheid duurt wel nog een paar jaar dus rond ja, rond 2030 zou het eventueel kunnen.

De voorzitter: Ja dat is voldoende zo te zien. Dan gaan we verder met de presentatie.

Mevrouw Ali: Ga ik even naar de volgende slide. Wat uitleg bij energieopslag. Als we het hebben over energieopslag gaat het vaak over batterijen dus dat is elektrische opslag maar dat is natuurlijk wat we ook gezegd hebben in de visie een eenzijdig beeld. Het gaat ook om molecule opslag, zoals bijvoorbeeld waterstof of groengas. Je kan elektriciteit ook omzetten in warmte en dat kan op verschillende tijdschalen. We hebben zowel opslag nodig op seizoensschaal als wekschaal als dagschaal en het plaatje hieronder wat kleiner is, nu zijn er verschillende technieken over uitgezet over de tijd. Dus als we bijvoorbeeld kijken naar elektrische opslag. Dat is geschikt vooral voor een aantal uren, een aantal dagen, maar als we kijken naar de langdurige opslag zoals voor seizoenen of maanden, dan moeten we toch meer gaan kijken naar moleculen zoals waterstof, groengas of warmteopslag zoals WKO's. We gaan toch wel in deze visie ons focussen op de batterijen omdat er op dit moment geen echte grote markten bestaan voor de andere technologieën, maar dat gaan we natuurlijk wel aanpassen op het moment dat dat nodig is. En wat batterijen betreft begin ik, ga ik de volgorde af op volgorde van de schaal de grootte. Dus als het gaat om de grootschalige batterijen daarvan heeft Netbeheer Nederland aangegeven dat er in 2050 ongeveer 40 tot 70 gigawatt opslag nodig zal zijn. Deze is zowel nodig voor de congestie, die verzachtend inzetten van batterijen als de balans handhaving dus voor deze twee functies is dat nodig. Op dit moment de enige rendabele business case voor batterijen in het algemeen is de onbalans markt. En dat is niet altijd, dat komt niet altijd overeen met de functie congestie verzachting. Het kan zelf soms lokaal congestie verergeren omdat de pieken in de twee netten de hoogspanningsnet en het middenspanningsnet niet altijd overeenkomen en daarom sluiten netbeheerders op dit moment batterijen alleen aan met flexcontracten. Dat zijn contracten waarin afspraken staan over dat batterijen afgeschakeld worden op een moment dat er congestie dreigt te gebeuren. Dat is wat het netbeheer doet. En wij als gemeente zien dat dat batterijen ook een grote invloed hebben op de ruimtelijke inrichting.

Dus daar gaan wij ook kaders voorstellen en voorwaarden aan stellen in een voorbereidingsbesluit in juridische kaders dat we aan het voorbereiden zijn onder het omgevingsplan. Grootschalige systeem batterijen waar wij die zien als gemeente is dat wij die vooral de voorkeur geven aan de plaatsing...

De voorzitter: Ja. Er wordt gewerkt aan de geluidsoverlast. Ze zijn in vergaderkamer 1, wat het verst van ons weg is. Heel hard een video aan het kijken, maar die schijnt anderhalve minuut maar te duren. Dus het is zo meteen weg.

Mevrouw Ali: Dus er is een voorkeur voor opslag achter de meter bij grootschalige opwek. Dat is helaas nog niet rendabel. Met de combinatie wind en zon maakt dit wel iets meer rendabel. Nog steeds niet genoeg om dit te kunnen verplichten.

De voorzitter: Een vraag van de heer Van der Meer van GroenLinks.

De heer Van der Meer: Achter de meter bij grootschalige opslag dat snap ik niet helemaal. Ik kan mij ook voorstellen dat in mijn woning de '...' op de opslag achter de meter zit, maar dat is kleinschalig. Hoe moet ik me dat bij grootschalig voorstellen?

Mevrouw Ali: Ja. In feite gaat het om de aansluiting. Dus als u heeft een woning dat heeft een aansluiting dus die is aangesloten op het net en daarachter zit een batterij. Dat gebeurt ook met een zonnepark dat heeft ook een aansluiting die is aangesloten op het net.

De voorzitter: Vervolg vraag door de microfoon graag.

De heer Van der Meer: Achter bij de zonneparkzijde?

Mevrouw Ali: Exact, dus dat zit dan in een circuit. Het voordeel daarvan is overigens dat de batterij geen eigen aansluiting nodig heeft, dus dat scheelt ook wel weer voor de kosten. Nou hier is een vraag over gesteld.

De voorzitter: Er is nog een vraag van de heer Oostenrijk van CDA. Gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Ja misschien een wat rare invalshoek. Maar Stedin is verantwoordelijk voor zou zeggen een goede energielevering. Je zou dus ook kunnen verwachten. Dat vanuit dat oogpunt het handig zou zijn dat Stedin een flinke batterij op het eiland zet. Zodat op die manier de energieverlening aan bedrijven en burgers in balans kan komen. Want dit scenario betekent dat Jan en alleman, bedrijven en burgers allemaal aan de batterijen zouden moeten of kunnen of willen. Is dat een rare invalshoek?

De voorzitter: De vraag is dus eigenlijk of de batterijen niet van Stedin zouden moeten zijn?

De heer Oostenrijk: Ja want het meest makkelijk is een grote batterij voor het hele eiland. Ik zeg het maar.

De voorzitter: Even kijken of dat een hele gekke suggestie is of dat dat wel logisch is. Ja. We gaan eerst even de vraag beantwoorden bij u mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Dat is wel een logische gedachte en er wordt ook landelijk aan gewerkt. Maar het lastige is dat op dit moment de netbeheerders vanwege de netcode waar ze aan gebonden zijn geen batterijen mogen hebben in bezit, dus daar wordt nog wel aan gewerkt landelijk.

De heer Oostenrijk: Dus het kan zo zijn dat over een paar jaar dat scenario mogelijk is.

Mevrouw Ali: Dat dat mogelijk is? Absoluut.

De voorzitter: Oké. Dus we moeten nog een paar jaar wachten. Waar we niet op hoeven te wachten, is de vraag van de heer Roggekamp, gaat uw gang.

De heer Roggekamp: Dank u wel. Voorzitter, ik was eigenlijk ook benieuwd in hoeverre hier ook alle belastingen die hier opzitten meegenomen zijn. Op dit moment heb je saldering. Dus ik heb een bergje zonnepanelen liggen dat wordt lekker tegen elkaar weggestreept nog zolang ik mijn contract heb. Dat verdwijnt zo meteen en dan is het als ik zoveel kilowatt terug lever. En vervolgens terugkrijg mag ik over dat tweede gedeelte allemaal belastingen weer te betalen wat het dus voor mij interessant maakt om inderdaad wel achter die meter batterijen te zetten omdat me dat heel veel energiebelasting scheelt. Is dat ook meegenomen dan in het hele plaatje of kijken we echt globaal naar wat is het beste voor een stad? En ja dan worden dit soort dingen dan niet meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Daar hebben we ook naar gekeken en ik wil even het onderscheid maken in, deze slide gaat over grootschalige op batterijen achter de meter en zo meteen ga ik het even hebben over de thuis batterij. Dat is volgens mij het scenario waar u het over heeft. Dan kan ik even in een tabel laten zien wat dat betekent. Als er geen verder andere vragen zijn, dan wil ik nog even een vraag behandelen dat binnen is gekomen. De vraag was of wij in gesprek zijn met de ontwikkelaars van het zonnepark over het plaats van batterijen. Twee van de vier batterijen in Dordrecht zijn in bezit van de ECD de Energiecoöperatie Dordrecht en dat is een samenwerking tussen de gemeente en HVC. Dus wij zijn ook in gesprek met de ECD om het kijken naar hoe de business case van plaats van de batterij achter bij een zonnepark. En daar heeft de ECD op gezegd dat zij een financiële berekening aan het maken zijn en later met een plan van aanpak gaan komen op hoe dit aan te pakken. Ze geven daarbij aan dat de inzet van het park, dus de zonneparken ten behoeve van de laad infrastructuur als eerste prioriteit krijgen. Dus dat is die directe koppeling tussen vraag en opwek. En voor wat het andere zonnepark betreft in principe worden zonneparken nu heel vaak afgeschakeld vanwege de hoge opwek. En dat is natuurlijk niet goed voor het verdienmodel dus op het moment dat de SDE plus wordt aangepast en een subsidie mogelijk wordt, verwachten wij ook dat deze initiatiefnemers ook gebruik daarvan zullen maken en eerder, sneller dus ook een batterij gaan plaatsen bij deze zonneparken. Met de andere zonneparken zijn we niet hun gesprek, maar de ontwikkelingen duiden wel op dat de batterijen daar kansrijker worden. Ga ik naar de thuis batterijen. Nou dat is misschien gelijk een antwoord op de vraag over de salderingsregeling daar in deze tabel zien we de verschillende scenario's dus ook een scenario waarbij geen salderingsregeling geldt.

Uiteindelijk achter de streep, dus de meest rechterkolom zien wij dat in alle gevallen de business case altijd of de terugverdiendtijd altijd meer dan 15 jaar is en dat is dus dat het niet rendabel is in dit geval als niet gehandeld wordt op de onbalans markt. Dus wat nu nog niet rendabel is, is de congestie neutrale inzet van batterijen. Als gehandeld wordt op de onbalans markt, dan is dat iets beter. Maar het lastige daarvan is natuurlijk wel dat het congres die kan veroorzaken en bij thuis batterijen is dat een grotere zorg dan bij systeem batterijen, omdat bij groter systeem batterijen een contract kan worden afgesloten met de netbeheerder. Voor thuis batterijen achter de meter wordt dat een beetje lastig. Daarbij komt kijken dat een batterij ongeveer zes kilowattuur aan elektriciteit kon opslaan. Dat is meestal niet genoeg om de hele opwek van een dak te kunnen opslaan. Dus in die zin zeggen we ook dat elektrisch laden een betere optie is dan een thuis batterij. Vooral ook bidirectioneel laden, twee richting opladen. En daarnaast is voor batterijen in het algemeen is dat de vraag voor kritieke metalen best hoog. En dat is relatief professioneel hoger voor kleinere systemen dan voor grotere systemen. Dus daarom zeggen we ook dat de voorkeur voor dat wij de voorkeur geven aan buurt batterijen.

De voorzitter: Een vraag van de heer Van der Meer van GroenLinks gaat uw gang.

De heer Van der Meer: Puur een kennisvraag, wat is bidirectioneel laden?

De voorzitter: Hele duidelijke vraag. Mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Dat is dat de auto, de elektrische auto beide kanten op kan laden dus dan kan de batterij van de auto geladen worden, een Tesla bijvoorbeeld kan dat. Maar op het moment dat de vraag hoog is in de woning kan de Tesla bijvoorbeeld de woning voorzien van elektriciteit. Dus dat twee kanten opgaat.

De voorzitter: Ja en dan mogen we geen reclame maken voor... We mogen geen reclame maken punt. We gaan nog naar een vraag van mevrouw Boom van Dordtse VVD gaat uw gang.

Mevrouw Boom-Vos: Ja. Dank u wel. Ik zie zo de voor de nadelen van thuis batterijen en ik denk thuis batterijen zijn altijd nog de keuze, privéomstandigheden van huishoudens. Maar ik zie hier ook gelijk een keuze. Wij geven een voorkeur aan buurt batterijen. Waarom geven jullie voorkeur en waarom kan het niet en en zijn? Als gemeente beïnvloeden wij toch geen thuis batterijen. Dat is een keuze van de markt.

De voorzitter: Dat schuurt... Kunnen we hem technisch beantwoorden?

Mevrouw Ali: Dan ga ik deze vraag niet beantwoorden.

De voorzitter: Ik hoor net van de wethouder misschien, wethouder de Jonge, even toelichten waarom dit politiek raakt?

Mevrouw De Jonge: Het raakt de politiek omdat wij in het kader van het plan van aanpak energie de voorkeur geven aan collectieve oplossingen in buurten omdat we in het kader van iedereen moet mee kunnen doen in de energietransitie, betaalbaar en haalbaar, gezegd hebben dat je als je meer woningen kunt aansluiten op een batterij, dat ook de mensen mee kunnen doen die niet in de gelegenheid zijn of geen geschikte huizen hebben om bijvoorbeeld zelf zonne-energie te kunnen opwekken.

Maar die kunnen dan wel meedoen met het systeem in de wijk om toch eerst eigen opgewekte energie van de buurt te gebruiken en dat met elkaar te delen.

De voorzitter: Dus dat is beleidsafweging waar de Raad zelf nog iets van zou kunnen vinden in een politieke setting. Dan stond er eerst nog een vraag van de heer Roggekamp open, gaat uw gang.

De heer Roggekamp: Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoop dat dit het juiste moment is hoor maar in het verleden hebben we het ook wel gehad over de veiligheid van die batterijen en dat mis ik eigenlijk in heel de presentatie rond thuis batterijen. En ik weet een casus in Antwerpen waar zo'n container van thuis, daar heeft fik heeft in gestaan en daar was meer dan 24 uur, geloof zelfs twee dagen een straal van één kilometer ontruimd moeten worden door die gassen die er vrijkomen. Dus eigenlijk zou ik ook heel graag dat in het onderzoek bij elke serieuze batterij die er geplaatst wordt, een advies van bijvoorbeeld de veiligheidsregio komt van zijn die types want ook daar zitten ontwikkelingen natuurlijk in maar zijn deze types nog veilig om in de wijk of in het gebied waar hij dan komt neer te zetten? Ik kan me voorstellen als het op de Dordtse Kil achteraan komt hè

dat dat het op een andere manier mag dan als we het in de woonwijk zetten, maar die veiligheid zou ik wel graag mee willen nemen, gezien die effecten.

De voorzitter: Dus wordt veiligheid ook meegenomen bij het opstellen van dit plan?
Mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Ja. Veiligheid wordt zeker meegenomen. Er zijn al veiligheidseisen als het gaat om thuis batterijen nog niet inderdaad daar. Daarom zijn we ook bezig onder anderen hè met het voorbereidingsbesluit, de juridische kaders waar ik het over had. Dat gaat om de plaatsing van batterijen en waar we rekening mee gaan houden maar ook dus veiligheidsvraagstukken. Als het gaat om batterijen achter de meter wordt onze invloed wat lastiger, omdat wij natuurlijk niet overal... Het is natuurlijk een marktproduct waar mensen vrij in zijn om die te kopen. Dus als daar, het wordt voor de gemeente zelf lastig om daar kaders voor te stellen voor de...

De voorzitter: Ja. Nog een kort vervolgvraag de heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Nou ik denk uit het oogpunt van brandveiligheid. Maar dan moet je dus vanuit een andere manier gaan kijken dat er wel degelijk eisen gesteld kunnen worden aan wat wel niet kan. Dat doen we met gebouwen ook wat er aan deuren en dingen in moet. Dus vanuit die hoek denk ik dat er ook wel mogelijkheden zijn om de veiligheid van die batterijen soms kunnen zeggen...

De voorzitter: Gewoon Dordt vindt dat er mogelijkheden zijn. Maar dat is een discussie voor een andere keer. Maar dat u zich zorgen maakt over de veiligheid van de batterijen is duidelijk. En we hebben ook gehoord hoe ver het wel en niet wordt meegenomen.

Mevrouw Ali: Wordt in ieder geval zeker naar gekeken. We nemen het ook mee in het juridische kader, de uitwerking daarvan kan ik nu niks over zeggen omdat we nog even aan het uitwerken zijn. Maar ja dat.

De voorzitter: Even kijken. De heer Van der Meer had u ook nog een vraag? Want u had net... Ja. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Over die buurtbatterijen heb ik nog twee vragen, technische. De ene is, we hebben net bij privé batterijen gezien dat die eigenlijk niet rendabel zijn. Om het maar even zo te zeggen. Is er iets te zeggen over betaalbaarheid of de terugverdientijd van buurt batterijen? Dat is een vraag en de tweede is, staat in het stuk en ook op de sheet, er is een voorkeur voor buurt batterijen. Wat betekent dat voor wat de gemeente moet doen om dat te realiseren hè? Want zoals mijn buurvrouw net zei thuis batterijen. Daar kun je bij wijze van spreken gewoon als particulier over beslissen. Dat geldt niet voor buurt batterijen dus dat doet de buurt batterij dan of dat doet de gemeente daar dan voor? En de derde vraag is zit de buurt batterijen ook achter de meter?

De voorzitter: Drietal vragen. Mevrouw Ali. Mag de heer Van der Meer ook zijn microfoon tussendoor even uitzetten. Dank u wel mevrouw Boom.

Mevrouw Ali: Vanuit de gemeente hebben wij op dit moment geen beleid voor energieopslag en daarom hebben wij deze visie ook geschreven op de manier waarop wij gaan prioriteren als we een aanpak gaan inzetten. Dus dat betekent dat wij voorkeursvolgorde aanhouden als wij moeten kiezen bijvoorbeeld, stel dat we hebben over een subsidie, dat is wat wij kunnen doen als gemeente. Waar gaan wij die aan

uitgeven? Gaan we die aan wat thuis batterijen uitgeven of aan buurt batterijen? Dus dat is die keuze die daarin wordt gemaakt maar of die stimulering via dus een subsidie gaat komen dat daar moeten we nog keuzes over maken.

De voorzitter: Oké. Dan zie ik nog een vraag van de heer Gorter gaat... Excuus, ik zit niet goed inderdaad te tellen. We hadden drietal vragen en er is een antwoord gekomen. De andere twee, mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Andere vraag was geloof ik of buurt batterijen dan achter de meter zijn aangesloten. Vaak niet tenzij er dus, die worden wel direct op het net aangesloten, tenzij er is sprake is van een gesloten net waar een batterij dan onderdeel van vormt. Dat is geloof ik twee, wat was ook alweer... De terugverdiëntijd dat is eigenlijk voor alle soorten batterijen nog niet rendabel, dus het geldt ook voor buurt batterijen. Voor thuis batterijen wordt die slechter, dus hoe kleiner, hoe slechter de business case en hoe groter, hoe beter. En dat komt omdat er met grote batterijen veel meer kan worden gehandeld.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kunnen we nu wel naar de vraag van de heer Gorter. Gaat uw gang.

De heer Gorter: Voorzitter, is er ook meegenomen dat die thuis batterijen ook gebruikt kan worden zonder zonnepanelen? Ik heb een dynamisch contract, ik maak gebruik van de batterij, ik laad de batterij op het moment dat mijn energieleverancier mij 12 cent per minuut aan energiekosten berekent, laad ik mijn batterij op. En op het moment dat mijn energiemaatschappij tegen mij zegt ja u moet nu 35 cent de kilowatt zijn, dan gebruik ik mijn batterij. Ik denk dat die batterij veel eerder rendabel dan u denkt.

De voorzitter: U stelt een afweging, dan denk ik dat...

De heer Gorter: Er worden wel zonnepanelen meegenomen maar er zijn natuurlijk ook nog andere redenen waardoor die buurt batterij interessant kan zijn en ook de buurt batterij interessant kan zijn.

De voorzitter: Oké, zijn de andere redenen ook meegenomen? Mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Ja de andere redenen zijn zeker ook meegenomen. Waar het om gaat is dat er inderdaad geld kan verdiend worden en dat het rendabel kan. Maar dat gaat ten koste van de balans van het net zoals ik aangaf. Dus de onbalans markt zoals u aangeeft u gaat dan uit van prijsprikkels. Dat kunt u doen als nou als u in de buurt de enige bent die dat doet, is dat nog geen probleem maar als dat de hele buurt dat gaat doen dan hebben we wel een groot probleem. Omdat er dan op bepaalde momenten congestie kan ontstaan dus dat daar ook storingen uit kunnen ontstaan en dat netbeheerder sneller congestie afkondigt. En dat is natuurlijk met een buurtbatterij een stuk beter.

De voorzitter: Is dat voldoende? Ja dat is dat is net een ander verhaal. Dan gaan, kunnen we misschien heel even door met de presentatie in het kader van de tijd want er komen nog een paar slides dus gaan we heel even door.

Mevrouw Ali: Ik wilde graag een aantal vragen beantwoorden die gesteld zijn. Kan ik daar, hebben we daar nog tijd voor? Nou wij, thuis baterijen zijn heel veel vragen over gesteld. Ook over bidirectioneel laden of onze laadpalen op het moment dat toelaten. We hebben op dit moment een overeenkomst met zeven verschillende partijen en daarin wordt zijn afspraken opgenomen over smart charging. Dus dat zou eventueel kunnen,

maar het hangt ook van de auto af. Niet alle elektrische auto's kunnen twee kanten opladen. Dus qua laadpalen is dat mogelijk maar niet altijd qua auto. Daarnaast is een vraag gesteld over kritieke metalen hoe de kosten afhankelijk zijn van de grootte, de kosten en de kritieke grondstoffen afhankelijk van de grootte zijn. Het heeft met twee dingen te maken dus schaalvoordelen dus als de productieprocessen worden opgeschaald, kunnen die ook efficiënter worden ingezet. Dat maakt ook de productie ook goedkoper, dus dat betreft de prijs. En als het gaat om de kritieke metalen, gaat het uiteindelijk om de energiedichtheid. Op het moment dat de batterij groter wordt, is de energiedichtheid ook groter. En daardoor heb je proportioneel dus relatief minder kritieke grondstoffen nodig voor het aantal kilowatt dat je kan opslaan. Ja dan ga ik even verder naar de volgende slide. Nou als laatste kijken we dus ook naar opslag en warmte en een koude. Dat heeft te maken met als we kijken naar de gebouwde omgeving, maar 20 procent van het energieverbruik in het huishouden elektriciteit is. De rest is 80 procent warmte. Dus voor de gebouwde omgeving is dat misschien ook een logischere keuze om te investeren in warmteopslag, dat kan in warm water. Maar dat kan ook in de woning zelf hè als een woning goed geïsoleerd is en er is sprake van bijvoorbeeld een warmtepomp, dan kan hij bijvoorbeeld aangaan op het moment dat er heel veel opgewekt wordt en die warmte kan dan in de woning blijven voor in de avond om die piek in de avond te verminderen. Dat kan allemaal met energie managementsystemen en dit moeten we nog gaan verkennen. Dat wordt gedaan in de actualisatie van de transitievisie warmte. Het vervolg, nou we zijn nog in onderzoeksfase, dus we moeten nog een hoop verkennen. We beginnen dus met het uitbreiden van, de verkenning voor de uitbreiding van de bedrijven aanpak in wijken.

We zijn bezig dus met het voorbereidingsbesluit dat is het juridisch kader, het verkennen van stimulering vanuit de gemeente grootschalige op batterijen bij opwek of dat nodig is en wat daarvoor nodig is, de verkenning naar buurt batterijen en de verkenning naar de warmte en koudeopslag en de actualisatie van transitievisie warmte. En dan kom ik tot het einde van de presentatie.

De voorzitter: Er waren geen vragen tussendoor maar wel achteraf, zie ik. We hebben nog wel tijd voor een aantal vragen. Ga ik eerst naar de heer Van Pelt, dan naar de heer Oostenrijk, dan naar de heer Van der Meer. De heer Van Pelt. Gaat uw gang?

De heer Van Pelt: Dank u wel. Ik heb een vraag over de piek vermindering en de matching van opwekken een vraag. Als ik het goed begrijp, is het straks mogelijk dat ik niet meer op een dag op elk willekeurig moment mijn wasmachine kan aanzetten. Maar dat ik het even moet gaan overleggen met de burens hè? Dat we wat meer de energie moeten gaan verdelen, dat we wat meer moeten afstemmen. Mijn vraag is als dat inderdaad een scenario is gaat u er dan vanuit dat wij als burgers dat allemaal spontaan gaan doen of gaat de gemeente ons daar een handje bij helpen? En een tweede vraag die hangt hier een beetje mee samen, want ik begrijp dat ondernemers dat ook zullen moeten gaan doen. Moeten wij vrezen ook voor productiviteitsverlies als bedrijven niet meer constant kunnen produceren omdat ze de energie moeten verdelen met de burens.

De voorzitter: Dus is er in de toekomst ook ondersteuning vanuit de gemeente voor het samenwerken op nieuwe soort energie en een prognose of er verlies is van productiviteit vanuit ondernemingen.

De heer Van Pelt: Met een handje helpen bedoel ik vooral, gaat de gemeente daar sturend en dwingend in optreden? Krijgen we een energiepolicie?

De voorzitter: Laten we het hopelijk op sturend houden. Mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Als het gaat om het piek verminderen en het verplaatsen van de vraag. Ja het kan individu doen hè? U kunt natuurlijk de wasmachine op een ander moment draaien. Maar overleggen met de burens... Kijk als het gaat om een buurt batterij en het overleggen, dus het samen doen met de buurt. Daar hebben we energie managementsystemen voor dus dat gaat niet, dat hoeft niet een overleg met elkaar. Dus er wordt gekeken dus naar een batterij dat dan bijvoorbeeld centraal wordt geplaatst in die buurt en via een energie managementsysteem gekeken kan worden hoe energie gedeeld kan worden dus. En daarnaast over productiviteitsverlies bij ondernemers. Dat is vaak niet het geval want wij bijvoorbeeld zijn nu in gesprek met bedrijventerreinen dus ook de ondernemers. Bij zo'n samenwerking, bij het opzetten van energiecoöperatie worden afspraken gemaakt op welke momenten iemand kan opwekken, verbruiken en daar worden dus samen gezamenlijk afspraken over gemaakt wat het beste is voor alle partijen die in zo'n energiecoöperatie zitten. Dus het zal zelden voorkomen dat een bedrijf dan productiviteitsverlies gaat lijden. Waar hij dan zelf een handtekening onder zet dus daar. De belangen worden daarin meegenomen.

De voorzitter: Kijk, overal is een systeem voor. Dat is fijn. De heer Oostenrijk u had ook een vraag.

De heer Oostenrijk: Voorzitter ik zou graag een vraag willen stellen over het raadsvoorstel, een technische vraag dus. Dan kom ik waarschijnlijk bij de wethouder terecht maar dat merk ik dan wel. Er staat in dat voorstel, daar staan vijf punten waar het voorstel beoogt om mee aan de slag te gaan. Daar zijn vier keer het woord, begint met het woord verkennen en één keer onderzoeken. Dus ik zat me af te vragen, het heet een raadsvoorstel maar het heeft een hoog RIB gehalte, om het maar zo te zeggen. Dus ik zat me even af te vragen wat wordt straks het politieke gehalte van deze kwestie? Omdat ja ik toch een beetje zit met, en over twee jaar staat dan in het besluit komen we nog een keer terug om voort om de voortgang te melden.

De voorzitter: Is uw vraag eigenlijk welk besluit moet de Raad hier nu uiteindelijk overnemen?

De heer Oostenrijk: Ja. Anders dan dat er veel onderzocht en verkend wordt.

De voorzitter: Een toelichting wat inderdaad de vraag aan de Raad is dat vind ik dat wel nodig om dit te kunnen bespreken met elkaar dus dan kijk ik toch even naar de wethouder. Mevrouw de Jonge.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, u legt de vinger ook op de zere plek, zoals de voorbereiding is geweest van ja waar hangt dit nu eigenlijk tussen? Aan de ene kant is het uitvoering van vastgesteld plan van aanpak van de energietransitie. Maar we hebben wel gemeend omdat er een emotie lag die opriep om een visie op te stellen. En vaak als het gaat om visies, de bevoegdheid van de Raad is om deze vast te stellen. Dat wij deze nu aan u hebben voorgelegd en daar hoort eigenlijk een planning bij wat eigenlijk weer als een uitvoeringsplan moet worden gezien. Dus als we verder gaan met deze visie om verder concreet te worden hoe we in Dordrecht aanslag kunnen met opslag.

De voorzitter: Is dat helder zo, de heer Oostenrijk?

De heer Oostenrijk: Nou ja in dat geval als het een raadsvoorstel is zou ik graag de visie in het waarin het raadsvoorstel verwoord zien. Los van het punt dat mijns inziens die visie in hoge matig informatief is.

De voorzitter: Straks als wij met elkaar de conclusie gaan trekken dan kunnen we dat inderdaad met elkaar even bespreken omdat erbij te doen. Dan gaan we eerst even het technische gedeelte afsluiten. Dan kunnen dat met elkaar bespreken. Ik had eerst de heer Van der Meer nog staan, de heer Roggekamp is er bijgekomen. Ik zie dat de heer Gorter ook nog een vraag heeft. We zullen wel met elkaar even moeten gaan opschieten als we ook nog een tijd willen nemen voor de conclusie. We gaan er even snel doorheen. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Het valt mij op dat over een aantal opties vooral in financiële termen wordt gepraat of dat financieel rendabel is voor de eigenaar van de batterijen. Laat ik het maar even zou zeggen. Tegelijkertijd is de reden waarom het aan de orde komt, voor een deel ook het congestieprobleem op het net. En mijn vraag is of er in de visie onderliggend impliciet ook een visie is op hoe er met die congestie moet worden omgegaan en welke rol batterijen daarin spelen? Ook als ze misschien nog niet rendabel zijn.

De voorzitter: Was de congestie ook een even grote speler als het financiële plaatje? Mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Zeker. Dat is ook meegenomen in die visie dus we hebben ook aangegeven wat onze voorkeur is en dat is natuurlijk ook het congestie verzachten. En deze visie hebben we ook aangegeven, dus daarom is misschien de focus ook op hoe rendabel het is. Wat er gedaan kan worden op het moment als de batterijen niet geplaatst kunnen... Dus de strekking van de motie was ook de verplichting. Wij kunnen het niet verplichten vanwege ook onze doelen, energietransitie doelen, maar de voorkeur is natuurlijk voor dat congestie verzachtend wordt ingezet. Alleen dus in de praktijk gaat dat niet gebeuren, omdat alle business cases verliesgevend zullen zijn.

De voorzitter: Helder, de heer Van der Meer er is helaas geen tijd voor een vervolgvraag. Ik moet echt over naar de heer Roggekamp. Gaat uw gang.

De heer Roggekamp: Dank u wel voorzitter. Als ik de getallen bekijk hè? Over de kosten en over de opbrengsten dingen, dan kijken we hier puur naar de echte energiekosten. Terwijl als ik naar mijn rekening kijk die ik krijg van mijn energie, dan zit er ook transport en energiebelastingen bij. En mijn vraag is wordt in of in het juridische kader of in de visie ook meegenomen dat daar ook aanpassingen aan zullen komen. Want als ik mijn energie lever aan een batterij in de buurt heb ik minder transportkosten, hoop ik dan als het nu naar Groningen of weet ik veel wat zal gaan dus dan kan het voor mij interessant zijn om mee te doen. Anders ja, weinig. Of dat ook meegenomen wordt.

De voorzitter: Wordt dat meegenomen, mevrouw Ali?

Mevrouw Ali: Dat wordt meegenomen. Wat ik ook aangaf, de visie is geschreven voor de huidige kaders hè, de huidige tarieven, huidige transportkosten. Dat gaat in de tijd veranderen. Dus op basis daarvan gaan wij ook de visie aanpassen.

De voorzitter: Dan ik proef een beetje dat er ook best wel even wat tijd en bespreken nodig is voor de conclusie. Dus de heer Gorter, ik moet u wellicht een klein beetje teleurstellen. Wel met de kanttekening dat natuurlijk de commissie kan zeggen we hebben behoefte aan nog een tweede technische sessie. Dan kunnen we de resterende vragen nog stellen resterende technische...

De heer Gorter: Voorzitter, ik heb een hele korte vraag hoor.

De voorzitter: Is die echt heel kort? Als u dat zo kan beloven ben ik blij u de beurt te geven. Gaat uw gang.

De heer Gorter: Er wordt al getwijfeld hier maar ik zal snel praten. In hoeverre is de menselijke invloed meegenomen? Het omdenken van mensen is denk ik van belang op succes van het gebruik van batterijen. Als we allemaal op hetzelfde moment energie blijven afnemen, dan wordt die batterij nimmer een financieel succes. Is dat omdenken van die mensen in heel die presentatie meegenomen?

De voorzitter: Dank u wel. Korte beantwoording, mevrouw Ali.

Mevrouw Ali: Dat is meegenomen in de verkenning voor onze aanpak bij de wijken. Dus we gaan daar ook in kijken hoe we de burgers daarin mee kunnen nemen. Ook in de gedachtegang.

De voorzitter: Kijk super. Ja. Wij hebben het goed gedaan hoor, dames en heren. Want de vorige commissie was uitgelopen. Dus ja dan... Maar dit is ook hartstikke belangrijk. We gaan naar een conclusie toe. Dit is een motie die is verwerkt tot een raadsvoorstel. Die hebben nu voor het eerst technisch behandeld en aangezien het een raadsvoorstel is moeten wij als commissie gaan bedenken wat we daarmee gaan doen. Is er behoefte om dit een tweede technische keer te bespreken, is er behoefte om dit oordeelsvormend in de commissie te bespreken, of is er behoefte om dit gelijk als hamerstuk naar de Raad door te sturen? Ik hoor gebrom over, gebrom is niet netjes, ik bedoel het wel netjes over een hamerstuk, maar ik zie ook twee vingers. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja. Ik heb nog een paar technische vragen die wil ik sowieso graag stellen en in het besluit wat voorgelegd wordt, wordt niet alleen zoals de heer Oostenrijk suggereerde over onderzoek gepraat maar wordt ook de visie vastgesteld. Het kan zijn dat wij daar nog wat opmerkingen over hebben in de vorm van een stemverklaring maar misschien ook wel een motie.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Boom had ook een... Dan gaan we eerst naar de Groenewege. Gaat uw gang.

De heer Groenewege: Als Partij voor de Dieren hebben we er toch wel wat moeite mee om als hamerstuk door te sturen. Want we vinden toch, we zien door de bomen een beetje het bos niet meer als ik kijk naar klimaatneutraal Dordrecht 2040, de routekaart. Dan staat daarin als visie onderzoek mogelijkheden opslag van energie. Nou ja eigenlijk staat er niet heel veel meer in deze visie. Wij hadden wel wat meer visie verwacht en dat is een politieke uitspraak. Maar goed dat bepaalt wel hoe we daarover denken en wat we als vervolg voor ons zien. Dus ja dat is dan heel lastig. Misschien moeten we wel oordeelvormend bespreken en dan het erover hebben wat we eigenlijk van een visie over energieopslag verwachten en wat er allemaal in moet staan en hoe dat gestructureerd moet zijn en wat de actiepunten moeten zijn.

De voorzitter: Dan zou wellicht een goed voorstel zijn want er zijn een aantal fracties die zeggen nou we willen er eigenlijk nog even op broeden en we weten nog niet zo goed of het als hamerstuk kan, omdat we nog een politieke vraag hebben. We kunnen natuurlijk dit stuk op de agenda van de agendacommissie zetten. En erbij zetten, het kan als hamerstuk nader tenzij er technisch of politieke vragen worden ingeleverd en dan gaat hij oordeelsvormend op de agenda. Is dat een voorstel waar de commissie mee kan leven? Dus dat als er politieke vragen omhoogkomen, dan kunt u die in het ris erbij zetten en dan bespreken we het oordeelsvormend. Is dat akkoord? Als het goed is, wordt

veel tijd voor de agendacommissie. Nou dan worden technische vragen worden nog gesteld, maar volgens mij kan dit voor de eerstvolgende agenda. Nee volgens mij kan het voor de eerstvolgende agendacommissie erop, zoals wel vaker gebeurt en dan is het inderdaad aan de raadsleden zelf om aan te geven. Als er niks wordt ingeleverd, is het een hamerstuk, worden politieke vragen ingeleverd, gaan we het met elkaar bespreken. En dan kunt u natuurlijk zelfs nog een tijdsindicatie erbij geven voor de agendacommissie hoelang u het zou willen bespreken. Dus is dat de conclusie die wij vanavond kunnen trekken? Dan wil ik u allemaal hartelijk danken.

Mevrouw Ali in het bijzonder voor de presentatie. Neem uw kopjes en lege flesjes mee naar de pantry en een fijne avond verder.

3. RIB over Schuifoperatie parkeren (technische sessie)

Voorzitter: Mevrouw Boom-Vos
Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Okkerse (SP)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouders: wethouder Van der Linden

Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Vissers

De voorzitter: Goedenavond. Ik herhaal de vraag wil de VSP gaan zitten? Ik zie een herhaling van de commissie hiervoor. Welkom allemaal. Niet weer dadelijk spelers wissel hè? Welkom raads- en commissieleden. Ik ga gewoon beginnen want ik denk dat we het allemaal waarderen om eerder dan 11.00 uur of om 11.00 uur uiterlijk klaar te zijn. Welkom aan wethouder van der Linden op de tribune en andere mensen op de tribune. Welkom aan de ambtelijke ondersteuning. De heer Vissers of Peter Vissers. Ik weet niet hoe u zich voor wil stellen. Ik ga voor het verslag aan iedereen vragen om zich kort voor te stellen. Mijn naam is Karen Boom en ik mag de voorzitter zijn vandaag. Ons onderwerp is de voorgenomen schuifoperatie voor het parkeren in en rond de binnenstad. En dat is nu samengevat in een groot overzicht met allerlei getallen en kleuren dat jullie kunnen zien in bijlage een bij de raadsinformatiebrief. Hier wordt vanavond wat meer uitleg overgegeven en kunt u hier ook vragen over stellen. En aan het einde van de vergadering wil ik graag een conclusie stellen of dat deze raadsinformatiebrief nog verder beeldvormend of oordeelsvormend behandeld moet

worden of gewoon gelijk als hamerstuk naar de Raad toe gaat. Laten we maar gewoon starten en ik ga het woord geven aan de heer Visser.

De heer Visser: Ja dank u wel. Ik weet niet hoe de presentatie staat maar...

De voorzitter: Clark komt altijd magisch binnengelopen als er een appje is gestuurd.

De heer Visser: Hij had beloofd dat hij klaar stond dus.

De heer Gorter: Dat geeft de VSP nog even bedenktijd hè? Vorige vergaderingen werden ze binnen een minuut gewisseld.

De heer Van der Stolk: Het is geen voetbalwedstrijd.

De heer Visser: Goed. Welkom allemaal. Ik wil u graag in deze technische sessie meenemen in de schuifoperatie parkeren die op handen staat voor de parkeergarages. Ik kan u verklappen dat de titel lang schuifpuzzel heeft geheten omdat ook wij het afgelopen half jaar, driekwart jaar op zoek moesten naar de sleutel om te komen tot de parkeren op de juiste plaats en waar begin je dan. Even voor u, in september 2024 dus nog maar kortgeleden hebben we het mobiliteitsplan vastgesteld in de Raad en we hebben daar eerder al in februari zeg maar ook over de business case geïnformeerd met financiële gevolgen van alle ambities die we hebben op het gebied van parkeren en parkeergarages. In oktober hebben wij deze RIB gestuurd voor de schuifoperatie met verdere uitwerking van parkeren. En daarna zullen nog uw kant opkomen en dat zal eind dit jaar zijn begin volgend jaar, de brief differentiatie voor parkeren, zoals ook in het politiek akkoord staat en in het mobiliteitsplan. Om te komen tot nieuwe tarieven halverwege volgend jaar. Dit plaatje even ter herinnering zat in de business case, waarbij daar een aantal kleurtjes in zitten. Zoals bijvoorbeeld rondom de Spuihaven, het Dordthuis en de parkeergarage in de midden zone van het gezondheidspark hè de groene cirkeltjes omdat, die zijn eigenlijk onontkoombaar, net zoals die van de Maasparkgarage die eronder staat en de hubs die erbij horen voor het Maasterras. Om te komen tot zeg maar de ontwikkeling van parkeren voor de gemeente Dordrecht in relatie tot gebiedsontwikkeling. Daarbij staan ook de Visstraat genoemd waar we druk mee bezig zijn om die zeg maar van kleur te laten verschieten. Maar ook de maakfabriek op het Leerpark en uiteraard het mobiliteitsplan met gevolgen voor parkeren en mobiliteit wat u recent heeft vastgesteld. Rechtsboven staan een aantal locaties noemt, zoals Grote Markt Steegoversloot en ook Riedijkshaven. Die zeg maar meer een relatie hebben met de kwaliteit van de binnenstad ofwel het slijpen aan de diamant wat ook belangrijk is voor u om te weten is dat er besloten is tot het autoluw maken van de Spuiboulevard. En waar dat we ook zeg maar goed rekening mee moeten houden om onze parkeervoorzieningen bereikbaar te houden, dus de Spuihaven blijft bereikbaar vanaf de Dokweg, Achterom en de Drievriendenhof vanaf de Johan de Wittstraat. En door juist, dat is de keuze die wij gemaakt hebben. Door de langparkeerders op de juiste plek neer te zetten, creëren we meer plek voor bezoekers. En waar hebben we het dan over bij langparkeerders? Dit zijn de aantallen langparkeerders die momenteel in onze parkeergarages staan en we hebben ook nog eventjes hierboven in het overzicht neergezet welke oorspronkelijk in de Veemarkt stonden want degenen die oorspronkelijk in de Veemarkt stonden die zijn herverdeeld over Achterom en Spuihaven destijds.

De heer Kuhlmann: Verduidelijkende vraag.

De voorzitter: Gaat uw gang. We wilden u eerst even uitlaten praten.

De heer Kuhlmann: Kunt u het begrip langparkeerder iets meer duiden? Moet ik dan denken aan een bewoner die een vergunning heeft voor in de garage of is dat iets anders?

De heer Vissers: We hebben zeg maar kortparkeerders mensen die zeg maar een aantal uurtjes komen parkeren in onze stad, zowel op straat of in de garage kan dat zijn. En we hebben langparkeerders nadat zijn vergunninghouders, abonnementhouders. Zo moet u dat zien. Dan parkeren op de juiste plek zoals we dat ook zo vaak noemen hè. Hoe krijgen we nou zeg maar die langparkeerders zeg maar op de plek waar dat we ze willen hebben. Ook conform het mobiliteitsplan het stom principe nou daarbij kijken we dus inderdaad naar optimalisering van dubbel gebruik waarbij dat we het uitgangspunt hebben geformuleerd tot we het blik ook van straat willen halen dus zoveel mogelijk van straat ook naar de garage willen zetten en mensen meer op afstand laten parkeren en die twee doelen hebben tot beide het doel om zeg maar te komen tot een andere invulling van de openbare ruimte met meer vergroening, meer leefbaarheid zoals ook in het mobiliteitsplan staat. Nou u kunt ook zien dat daar omdat je de ruimte anders gaat gebruiken hebben we nu 1895 parkeerplaatsen in parkeergarages en uiteindelijk als je dit hele schema zoals dat rechts is afgebeeld en ik heb voor u ook nog een A3-formaat hier zo meegenomen voor als dat voor fijn is voor deze sessie. Zal ik ze gewoon even doorgeven? We hebben we hebben de bijlage zo gemaakt dat tot er ook goed op ingezoomd kan worden. Omdat ja het gaat over meerdere jaren en ja het vergrootglas zit zeg maar in uw laptop in dit geval. Maar uiteindelijk komen we in 2033 tot 3361 parkeerplaatsen in parkeergarages. En wat er zeg maar dus ook nog daar een rol bij speelt, is het STOMP-principe, het mobiliteitsplan wat we al hebben vastgesteld. Ook de actualisatie van de parkeernormering voor nieuwbouw zijn we bezig en de tariefdifferentiatie parkeren. Als we dan kijken naar de schuifoperatie van welke sleutel hebben wij gekozen om te gaan schuiven? Dat is eerst alles van oorspronkelijk in de Veemarkt, wat nu in Achterom staat, zodra het Dordthuis opengaat als parkeergarage te verschuiven naar Dordthuis. Zowel de kantoorabonnementen, de nacht-,weekendabonnementen als de 24/7-abonnementen. Vervolgens blijven de vergunninghouders die in Achterom staan, blijven in Achterom staan. Daar willen we alleen zeg maar een ander product aan koppelen. En dat is de garagevergunning omdat de garage een wezenlijk ander product is dan op straat te parkeren. We willen dat ook goed labelen en goede naam geven. Ook de oorspronkelijke abonnementhouders van Achterom blijven ook gewoon in Achterom staan en de tweede vergunninghouders die hun vergunning ingeleverd hebben om in de parkeergarage staan, kunnen daar ook gewoon blijven staan dus we laten zoveel mogelijk parkeerders met rust en we verhuizen zeg maar de oorspronkelijke Veemarkt parkeerders eindelijk weer terug naar hun oorspronkelijke plek in de parkeergarage van het Dordthuis.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, ik had een verduidelijkende vraag, meteen zo'n technische vraag. Hoeveel tweede parkeervergunningen zijn er ingeleverd voor vergunning in een parkeergarage? Dat is een en twee volgens een schema zijn er een stuk of tien. Maar dan ben ik benieuwd wat verwacht dat college dat vergunningen die ingeleverd worden, hoeveel zijn het er? Verwachting.

De heer Vissers: Ja, het klopt wat u ziet dat het er nog maar tien zijn hè. Dat is de stand van een van een maand of twee geleden toen we deze spullen hebben opgemaakt. En dat zijn dingen die zodra mensen zich melden wordt er gekeken in welke garage dat ze het beste kunnen staan.

We doen dat nu volledig op vrijwillige basis. We hebben mensen uitgenodigd om dit te doen, daarvan zijn er ook mensen bij die dit doen nadat ze kennis hebben gemaakt met het bewegend bos. En zelf ervaren hebben van hoe het verschil is om op straat te parkeren of in de garage. Is dat antwoord op uw vraag?

De voorzitter: Ik zal heel even voor de notulen zeggen dat dit een gedeeltelijk antwoord op de vraag was en dat tijdens de presentatie de verduidelijking hopelijk komt. Gaat u verder de heer Vissers.

De heer Vissers: We laten dus zoveel mogelijk eerder die oorspronkelijk in Achterom staan en een paar nieuwe parkeerders van Achterom die daar ook niet in de weg zijn, laten we in Achterom staan. Vervolgens gaan we kijken naar de oorspronkelijke parkeerders van de Veemarkt in de Spuihaven. En die verplaatsen we naar Dordthuis. We nodigen daar wel van de tweede vergunninghouders die nu in Spuihaven staan om ook naar het Dordthuis te gaan en dat heeft alles te maken met het feit dat we straks ook de Spuihaven gaan slopen en nieuw gaan bouwen om die mensen dan al gelijk een plekje te geven bij de burens. Nou u zult zich voorstellen dat we dat niet voor iedereen kunnen doen. Want de Dordthuis garage is aanzienlijk kleiner als de Veemarkt garage ooit was maar we hebben en dat snap ik dat u dat niet zo goed kan zien als u dat op uw scherm ziet maar als u inzoomt, ziet u dat we door zoveel mogelijk te maken van dubbel gebruik heel veel abonnementen ofwel parkeerrechten kunnen combineren om die 170 plekken in het Dordthuis zo optimaal mogelijk te vullen. En natuurlijk gaan we dat dat goed monitoren om per groep te kijken hoe dat dat gaat landen om ook bij te kunnen stellen als daar meer of minder voor nodig is. Vervolgens hebben we dan nog best wel wat parkeerders in de Spuihaven staan met name de vergunninghouders van sector B maar ook de andere abonneementhouders. En die gaan wij tijdelijk op afstand parkeren nabij een parkeerterrein, nieuw aan te leggen parkeerterrein nabij Weeskinderdijk tijdens de sloop en de nieuwbouw van de parkeergarage Spuihaven. Daarnaast kijken we ook nog naar de locaties die vrijkomen op het moment dat het stadskantoor gesloopt wordt. Of dat er ook nog in de nabijheid dingen mogelijk zijn. Maar er zit een aparte projectleider op die kijkt hoe dat we om moeten gaan met het tijdelijk parkeren tijdens de sloop en nieuwbouw van de parkeergarage Spuihaven. Nou als we dan hier kijken, proberen we zo goed mogelijk te koppelen bij de hele schuifoperatie aan organische redenen zoals de sloop van de Veemarkt destijds, de opening van het Dordthuis en tegelijkertijd een extra parkeerterrein te realiseren van Weeskinderdijk. En dan ziet u tot we met het Dordthuis en Weeskinderdijk zo'n 570 parkeerplaatsen realiseren voordat we beginnen met de sloop van de Spuihaven met 522 parkeerplaatsen. Vervolgens zijn we natuurlijk even bezig met het nieuwbouwen van de Spuihaven. Dan komt een nieuwe garage terug met 760 plekken en dan is het ook tijd om zeg maar die extra parkeerplaats aan de Weeskinderdijk te beëindigen. Nou hoe ziet u dit zeg maar in vogelvlucht uit. We starten met het autoluw maken van de Spuiboulevard, de parkeergarage Spuihaven, Dordthuis zijn en blijven gewoon bereikbaar, zowel vanaf de Dokweg dan wel de Johan de Wittstraat. Als het Dordthuis gereed is met 170 plaatsen, dan komen daar de langparkeerders van de Veemarkt in, dus vanuit Achterom en Spuihaven. En daardoor komen er ook in Achterom en Spuihaven meer ruimte vrij voor bezoekers parkeren.

Op Weeskinderdijk op het bouwterrein van voormalige bedrijventerrein willen we zeg maar de tijdelijke parkeerterrein inzetten om zeg maar met 400 plekken, om de huidige gebruikers van het lang parkeren en bezoekers van de Spuihaven op te vangen en hiermee introduceren we ook het genoemde parkeren op afstand zodat mensen ook

tijdens de sloop en de nieuwbouw daaraan wennen dat het ook kan door wat verder af van de binnenstad zeg maar te parkeren. Daar hoort ook goede communicatie bij dus eigenlijk zijn we al begonnen met de communiceren. Ook naar de vergunninghouders van de boogjes. Die hebben ondertussen allemaal een ansichtkaart in de bus gekregen met dat er iets gaat verhuizen. En daar wordt momenteel een heel communicatie en marketingtraject voor opgezet, want het is goed om te herhalen en de mensen goed mee te nemen in wat er gaat gebeuren en waar ze straks wel kunnen parkeren. Dan hebben we met die tijdelijke voorziening 570 extra nieuwe parkeerplaatsen beschikbaar en we verwachten dat de Visstraat parkeergarage volgend jaar dan wel eind of begin 2026 zeg maar enkel voor bewoners kan gaan worden. En dat dat kost ons wel bezoekers plekken in die garage, maar dat levert ons extra plekken voor bewoners op. Om onze doelstellingen zeg maar te kunnen gaan halen, zoals in het mobiliteitsplan staat om meer gebruik te maken van de parkeergarage en minder te parkeren op straat. Kortparkeerders kunnen gebruikmaken van Achterom en de Drievriendenhof.

De voorzitter: De heer Vissers, volgens mij hebben we een vraag die vooraf...

De heer Gorter: Even over de Visstraat enkel voor de bewoners. Zijn dat dan de bewoners van centrum alleen?

De heer Vissers: Dat is wel het meest logische. Ja. Ik denk niet dat de mensen uit Sterrenburg zo snel een abonnement op vergunning in de Visstraat zullen aanvragen dus dat is het meest logisch om...

De heer Gorter: Dat snap ik. Maar het centrum is groot en ik kan me voorstellen dat die mensen die in de Visstraat zouden willen parkeren, de bewoners ook in de buurt van de Visstraat wonen. Dat daar bedoel ik eigenlijk mee van hoe ga je dan, hoe ga je daarmee om. Is dat is dat de eerste die komt die heeft succes of wordt er echt wel gekeken dat dat bewoners moeten zijn binnen een bepaalde straal van de Visstraat?

De heer Vissers: Dat is een hele goede suggestie die u in ieder geval van meegeeft want dat is nog niet bepaald hè. We zijn als eerste nu gewoon druk bezig om te kijken hoe dat die parkeergarage onze kant op kan komen, daar wordt druk aan gewerkt. En dit is eigenlijk de vervolgstap hè. Vandaar ook tot ik mee heb genomen in de eerste stappen van de schuifoperatie. Daar komen natuurlijk nog vervolgstappen in, want we zullen ook moeten gaan schuiven op het moment dat we nieuwe parkeervoorzieningen zeg maar beschikbaar gaan krijgen. Ja. We hebben natuurlijk nog steeds voor ogen om, ook we zijn bezig met onderzoek naar het realiseren van een parkeergarage onder de Grote Markt. En die zal natuurlijk ook ruimte gaan bieden voor de omwonenden, maar tot hoever die cirkel zal rijden, dat moet echt nog bepaald worden.

De voorzitter: Dank u wel. Duidelijk antwoord en fijn uitgebreid. De heer Oostenrijk heeft ook een vraag.

De heer Oostenrijk: Toch omdat in dit geval als voorbeeld de parkeergarage Visstraat wordt genoemd. Maar ik wil hem in de context veel breder stellen. Als je een parkeergarage wil inrichten voor bewoners parkeren, dan zou dat denk ik logisch zijn dat je dat linkt aan welke straten waar straatparkeren op dit moment nog van toepassing is, welke straten wil je prioriteit geven? Ik zou zeggen om te ont-autoën als je snapt wat ik bedoel. Want dan stuur je namelijk heel gericht op het op het verplaatsen van de auto die nu op een straat staat waarvan je eigenlijk vindt dat hij daar in de verre toekomst

niet meer thuishoort, zodat je een laten we zeggen een op dat punt ook een schuifbeweging kunt hanteren. Dat is nu even maar toegespitst op de Visstraat. Maar ik kom straks op andere plekken kom ik er ook nog op terug.

De voorzitter: De heer Visser heeft u daar een vraag uit kunnen halen? Mij lukt het niet helemaal kunt u misschien nog samenvatten? Ik zie u lachen.

De heer Oostenrijk: Oftewel welke straten gaan straks ontlast worden van auto's? Laten we zeggen als je de bedoeling hebt om de Visstraat dit als voorbeeld te gaan gebruiken, toe te passen voor bewoners parkeren.

De heer Vissers: Het eerlijke antwoord is dat we zover dus nog niet zijn. Die straten hebben we nog niet bepaald, maar dat is het meest logisch dat dat ook de straten zijn die daar in de nabijheid liggen ook in relatie tot acceptabele loopafstanden. Ter vergelijking de Drievriendenhof, daar hebben we 80 parkeerplaatsen in als gemeente, die gebruiken we nu ook voor vergunninghouders om in te parkeren. En dat zijn ook de omliggende straten die daar gebruik van maken. Zeg maar.

De heer Oostenrijk: Ja maar daar heb ik, over die 80 heb ik het dus niet gehad dus ik heb wel over die al die anderen.

De heer Vissers: Nee maar ik geef het even als voorbeeld aan dat daar ook nauw gekeken is naar voor welke straten dat het logisch is tot waar ze dan parkeren, maar dat moet nog uitgezocht worden.

De voorzitter: Duidelijk. Dat is ook een antwoord. Gaat u verder.

De heer Vissers: Even kijken. Nou zoals ik al zei van als de Spuihaven gereed is komen er weer 760 plekken bij en dan houdt zeg maar het parkeer, het tijdelijk parkeren komt weer te vervallen, het tijdelijke parkeerterrein nou en dat ziet er dan zeg maar en hier is het wat meer ingezoomd zeg maar. Die eerste stappen van 2023 tot 2028 ziet er dan op deze manier uit. Nou ja dat kunt u op papier nog rustig nakijken. Maar ik zie een prangende vraag.

De voorzitter: De heer Oostenrijk gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Verondersteld wordt dat op ultimo 2027 de nieuwe Spuihaven parkeergarage weer beschikbaar komt. We zitten op de grens van 2025, dus dat betekent dat binnen twee jaar die parkeergarage gerealiseerd moet worden. Wij achten dat zeer optimistisch, dus ik zou eigenlijk vragen kan er ook een plan B schema komen waarin dan de Spuihaven en dat geldt voor andere komende parkeergarages ook nog waarin dan toch een realistischer beeld kan worden geschept.

De voorzitter: De heer Oostenrijk dit is een technische sessie. Ik snap uw vraag. Nee ik vind hem niet helemaal technisch. Maar volgens mij, mag ik hem technischer maken? Dat u zegt van heeft u ook, want u vraagt kan er een plan B komen? Heeft u ook een plan B als de Spuiboulevard uitloopt? Kunt u daar misschien een antwoord op geven op geven?

De heer Vissers: Ja hoor daar kan ik heel kort antwoord op geven. Nee we hebben geen plan B daarvoor.

De heer Gorter: Maar voorzitter, we kunnen toch wel in twee jaar tijd een parkeergarage bouwen?

De voorzitter: Nou dit is ook geen technische vraag. Het is even goed voor het algehele beeld. Gaat u verder de heer Vissers.

De heer Vissers: Nou volgens mij heb ik nog een plaatje en dat is of u vragen heeft.

De voorzitter: Nou er zijn er al een heleboel gesteld maar ik zie er nog een aantal komen. De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Als ik in het begin van de presentatie kijk dan word ik best wel gelukkig. Dan komen er ongeveer 1500 parkeerplaatsen bij. Als ik dan nou... Helemaal in het begin van de presentatie. Als ik nou naar de schuifoperatie presentatie kijkt dan zie ik daar rode en groene cijfers. En als ik ze bij elkaar optel dan gaan er 1600 weg en komen er 1300 bij. Dan gingen er geloof ik ook nog 500 van straat weg dus ja dan kom ik op veel minder en waar mis ik iets dan?

De voorzitter: Zullen we heel even wachten. Want volgens mij heeft de heer Katif daar een aanvullende vraag over dan doen we die tegelijkertijd.

De heer Katif: Goed gevoeld. Dank u. Dan ben ik benieuwd hoeveel parkeerplaatsen zijn opgeheven in 2024 en dan ga ik een stukje verder dan zeg ik nou in '25 gaan we ook nog een paar behoorlijk wat opheffen en '26 en '27. Daar zou ik ook graag even een antwoord willen hebben. Technische gewoon aantallen.

De heer Vissers: Als eerste even ten aanzien van de rode en groene cijfers. Er zijn twee dingen. Dat zijn aantallen parkeerplaatsen ja dat ziet u in die rode cijfers daarboven die er zijn. En er zijn parkeerrechten en dat zijn eigenlijk de cijfers die in de tabel daaronder staan en door zoveel mogelijk te maken van dubbel gebruik dus zeg maar, een bewoner gaan we vanuit dat zoveel procent is er overdag aanwezig en zoveel procent is naar zijn werk. Dus die parkeerplaats kan bijvoorbeeld overdag ook weer door een bezoeker gebruikt worden door daar... En we hebben enorm gekeken naar gelijktijdige aanwezigheid hoe dat parkeergarages nu gebruikt worden. Om te kijken past dat in elkaar. En vandaar dat ik u al meenam van nou het was voor ons ook een schuifpuzzel, ja is het dus geen optelsom van het aantal parkeerrechten één op één met het aantal parkeerplaatsen. Dus u ziet andere aantallen ten aanzien van aantal vierentwintiguurs abonnementen die tegelijk kunnen staan met bijvoorbeeld de nacht-, weekendabonnementen.

De voorzitter: Is dat een verduidelijkende vraag? Ja gaat uw gang.

De heer Roggekamp: Misschien kan die sheet anders terug. Maar die getallen die aan de rechterkant staan zijn parkeerrechten en geen parkeerplaatsen. Nee nog iets terug, iets terug, nog eentje. Die getallen dat zijn dan parkeerrechten en geen zijn parkeerplaatsen.

De heer Vissers: Nee dat zijn parkeerplaatsen.

De heer Roggekamp: Maar hier zie ik als ik dit bij elkaar optel 1600 rode en 1300 even grofweg groene. Dat zijn er dus minder en dan gingen er nog eens 500 wat we eerder gehoord hebben van straat weg. Dus dan gaan er nog meer weg. Terwijl ik helemaal in het begin van de presentatie, er komen parkeerplaatsen bij en dat past er bij mij dan niet in.

De heer Vissers: Nee nou dat is misschien een beetje de vertekening van het feit dat die 678 van de Veemarkt. Die zijn al weg en als we ja, en als we kijken naar wat we bij gaan doen de komende tijd en eraf halen, want bij het slopen van de Veemarkt is niet gebleken dat we tekortkwamen. Als we naar de parkeerbalans gaan kijken van het centrum en de schil dan zien we dat die scheef verdeeld is, maar niet dat we tekort aan parkeerplaatsen hebben. Hè. En dan neem ik u even mee hè. Want er zijn natuurlijk altijd momenten zoals de heer Kuhlmann ook graag aandacht voor vraagt, voor de parkeerfiles in de stad. Ja. Die zijn er omdat mensen zijn gewoontedieren en gedragsverandering gaat niet zomaar. Die staan in de rij voor een garage die volstaat, terwijl we ook nog garages hebben die ruimte hebben. We hebben dus ook de data geanalyseerd op dat vlak hoe was het in die december maanden wanneer het gewoon echt druk is? En daar is Dordrecht niet uniek in. Daar is iedere stad druk in en dan zien we dat bijvoorbeeld in het Energiehuis en Weeskinderdijk er nog zat ruimte was. En daarvoor zetten we nu ook in deze maanden in om extra pendeldiensten in te zetten. Lage tarieven om mensen ook te verleiden om gebruik te maken van wat meer parkeren op afstand, om ook de ruimte vrij te houden voor mensen die wel dichtbij moeten kunnen parkeren. Ja. Maar het blijft optimaliseren met de ruimte die je hebt. En uiteindelijk als we ook nog eens een keer dit plaatje gaan vervolmaken. Met dat we nu aan het kijken zijn of we 300 parkeerplaatsen onder de Grote Markt kunnen toevoegen, dat is echt toevoegen. Dan ontstaan 100 parkeerplaatsen erop dat wil zeggen tot de 200 parkeerplaatsen aan de binnenstad daar toevoegen dan. En zo kijken we ook naar Steegoversloot. Dat is ook een parkeerplaats met zo'n 100 parkeerplaatsen daar zouden we er misschien 200 van kunnen maken dan voegen we echt ook aan de binnenstad gebouwde parkeerplaatsen toe maar met het wegvallen van de Veemarkt is niet gebleken dat we te kort hebben gekregen.

De voorzitter: Daar zijn verschillende politieke meningen over. Maar u houdt u heel goed in want het is technisch.

De heer Vissers: en ten aanzien van vraag van de heer Katif. Die cijfers heb ik niet paraat. Hoeveel dat er nu daadwerkelijk afgegaan zijn. Dat zijn er geen honderden. Ik weet uit mijn hoofd dat er een aantal parkeerplaatsen in de binnenstad op straat zijn komen te vervallen. In relatie tot dat mensen mee hebben gedaan aan het project van bewegend bos. Die plaatsen zijn vergroend zeg maar en die mensen parkeren nu in parkeergarages. En als we ook kijken naar de beschikbare parkeercapaciteit dan zien we dat wanneer het druk is op straat, dus in de nacht en in de avond dan hebben we zat ruimte in onze huidige parkeergarages. Dat kunnen we met gemak opvangen.

Dus het is best wel lastig om de balans te maken. Wat gaat eraf? Wat komt erbij? Als je naar parkeerplaatsen kijkt. Daarvoor kijken wij ook naar hoe goed gebruiken we die plekken die we hebben en dan gebruiken we in de avond en in de nacht onze parkeerplaatsen in de parkeergarage eigenlijk heel slecht.

De voorzitter: De heer Katif is nog even aan het broeden of dat hij straks een vervolgvraag stelt, zo te zien. Ik ga door naar de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. Even los van de momenten waarop parkeerplaatsen wegvallen en er nieuwe bijkomen. Dat die schuifoperatie op, ja ik heb daar ook nog vragen over, namelijk als dat inderdaad dat wegvallen of het maken van nieuwe parkeerplaatsen vertraagt. Wordt het plan dan die schuifoperatie daar dan op aangepast of zitten we dan zeg maar met een tijdelijk gat in de parkeergelegenheid? Maar mijn, als ik het over '...' bekijk, dan komen er dus in een jaar of tien iets van 40 procent parkeerplaatsen bij in parkeergarages. We gaan daar als ik het goed heb

begrepen. Dat zijn er dus ruim 1000. Nee meer nog 1500 extra, er gaan 500 op straat weg dus in totaal krijgen we in tien jaar tijd 1000 parkeerplaatsen erbij. Klopt dat?

De heer Vissers: Eerst ten aanzien van uw eerste vraag hè. Als er natuurlijk wat gebeurt in de planning dan moeten we natuurlijk kijken hoe we dat gaan aanpassen. We kunnen geen wonderen verrichten hè. Dus. Kijk wat, mooiste plan was geweest als we eerst de Spuihaven hadden gesloopt en daarna pas de Veemarkt. Maar dat is gewoon niet zo dus we moeten dealen met wat we nu hebben, want dan was de schuifoperatie veel makkelijker te leggen geweest. Op het moment dat plannings gaan schuiven dan moeten we ook opnieuw kijken van wat wanneer goed mogelijk is en dat kan dan bijvoorbeeld betekenen dat we het tijdelijk parkeerterrein op afstand langer in stand moeten houden. Dan kan dat gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het Maasterras. Een ander iets is dat er nu voor 2031 geprojecteerd staat om 900 parkeerplaatsen toe te voegen met een Maasparkgarage, de mobiliteitshub die we graag daar willen zien. Op het moment dat die eerder gerealiseerd kan worden dan kunnen we ook eerder stoppen met het tijdelijk parkeerterrein want dan kunnen ze daarheen dus daarin kunnen we de flexibiliteit zoeken. Op het moment dat alles tegenzit. Ja dan ja. Tom poes verzin een list. Dan moeten we echt rond de tafel gaan zitten, hoe we dat oplossen, want dit is, het luistert best nauw. Dus op het moment dat we echt heel andere dingen gaan doen moeten we de puzzel opnieuw leggen hè. Zoals je een puzzel legt begin je meestal met de hoekjes, als we niet met de hoekjes beginnen, wordt het toch lastig om die lucht te leggen vaak in zo'n puzzel. Maar goed dat, ik probeer u even meenemen. Als we dan kijken naar 40 procent parkeerplaatsen bij zijn er dan zo'n 1000 erbij. Nou als u mij net al hoort van nou er komen er als het goed is alleen al 900 gebouwde parkeerplaatsen in de Maasparkgarage bij dan hebben we ook nog 300 parkeerplaatsen in de Grote Markt die we voor ogen hebben. We willen graag de Riedijkshaven mechaniseren van 46 naar 120 plaatsen. Zeg maar nee dus ik denk dat het er dat het er wel meer als die 1000 zijn die we erbij doen. En dat is ook die je nodig hebt om te kijken hoeveel parkeerplaats je op straat dan weer kan verminderen. En dat gaat allemaal niet van vandaag op morgen. Ook het mobiliteitsplan heeft een tijdhorizon tot 2040. Dus daar moeten we ook de organische momenten bij kunnen vinden en de alternatieve tijdig op orde hebben.

De voorzitter: Dank u wel, nog een kleine vervolgvraag.

De heer Van der Meer: Hoeveel parkeerplaats op straat hebben wij in dit gebied?

De heer Vissers: Ongeveer zo'n 5000.

De voorzitter: Dat was de kennisquiz. De heer Kuhlmann, u heeft ook een vraag.

De heer Kuhlmann: Dank u wel, voorzitter. In de eerste plaats wil ik even zeggen dat ik blij ben met de nuancering die zojuist werd even door de heer Vissers rondom zeg maar het schrappen van die plekken op straat. Dat dat echt gelijke tred moet houden met de nieuwe plekken. Want zo hebben we dat ook dankzij het amendement vastgelegd in het mobiliteitsplan. Komt in de presentatie is minder duidelijk naar voor. Maar dat is een belangrijke kanttekening. Ik wil even... Mijn vraag gaat over de, we staan aan de vooravond van een belangrijke hele grote investeringen in parkeergarages. En dan is het denk ik ook goed om even stil te staan bij van ja doen we dat op de allerbeste manier en dan Hint ik naar of dan heb ik het even over ondergronds parkeren. Ik denk dat iedereen in de stad zal zeggen van ja als verdere omstandigheden gelijk zijn, dan is een ondergrondse garage natuurlijk beter dan een bovengrondse garage, want dan kun je die bovengrondse ruimte voor andere dingen gebruiken. En nou ja dat is gewoon mooi. Doet ook wat aan, met de aantrekkelijkheid van de stad. Nou heb ik twee voorbeelden. Ik

weet bijvoorbeeld in dat is de vraag kun je dat een beetje binnen dezelfde kostenbreedte doen? In Leiden hebben ze in 2017 voor 48 miljoen euro een parkeergarage gebouwd onder de Lammermarkt met 225 plekken. In Amsterdam is in 2018 dat heet nu de Albert Cuyp garage met 273 plekken op een vrij innovatieve manier, betonvloer aangebracht onder in het water en vervolgens met prefab elementen die garage gemaakt. Dat klinkt een beetje als binnen de financiële bandbreedte, de investering waar we het nu ook over hebben dus ik ben benieuwd. Zou dat niet ook iets voor door Dordrecht kunnen zijn? Ik vraag het ook mede want het leeft ook in de stad, dit onderwerp.

De voorzitter: Dus uw vraag is wordt er ook gekeken naar alternatieven dan de standaardbouw?

De heer Vissers: Het antwoord is ja daar kijken we eigenlijk continu naar. U kunt zich waarschijnlijk nog herinneren dat we in 2010 bezig zijn geweest met een ondergrondse garage onder het Kromhout. Daar waren helaas heel veel bezwaren van omwonenden bij om dat te realiseren, dus dat is uiteindelijk niet doorgegaan. Daar moet ik wel bij zeggen van dat we ook toen tot de conclusie kwamen dat we met de optimalisatie van het gemengd parkeren op straat ook de nut en noodzaak weg hebben kunnen nemen. Zowel voor Steegoversloot toen, maar dat was toen hè als van het Kromhout dus ondertussen is, de wereld heeft niet stilgestaan en is ook verdergegaan. We hebben ook in 2015 gekeken bij de start van de gebiedsvisie voor de Spuiboulevard. Kunnen we nou onder de Spuihaven iets neerleggen? Antwoord is ja, ik ben toen ook gaan kijken bij die Albert Cuyp garage of Boerenweteringgarage toen en nu Albert Cuyp garage, want toen werd er gezegd het kan niet. Nee. Technisch kan het gewoon alleen waar we daar toen tegenaan liepen dat op die plaats het verkeer gewoon de garage niet kon bereiken. Het zou vastlopen. Dus daar is dat eigenlijk toen op strand om daarmee verder te gaan en toen is gezegd ja dat soort volumes van parkeergarages, want toen zaten we denken aan minimaal 1500 plekken onder het water en het zou zelfs als ze hem helemaal door zouden trekken tot de Johan de Wittstraat tot 3000 plekken uit kunnen breiden.

Hele lange parkeergarage. Het verkeer zou er gewoon niet kunnen komen, werd toen gezegd. Dus daardoor is dat toen niet doorgegaan. Maar we zijn nu opnieuw aan het kijken onder de grote Markt of dat dat kan en u vroeg ook van hoe verhoudt zich dat dan in kosten? De bouwkosten zijn wel enorm toegenomen de laatste jaren en het zijn dure dingen maar u heeft helemaal gelijk dat je dan met de bovenkant om het zo maar te zeggen als je hem weer dicht maakt, iets anders kan doen hè. Dus dat je de openbare ruimte zo optimaal mogelijk bijna ook zeg maar dubbel kan gebruiken. Dus daar wordt constant nagekeken alleen ja uiteindelijk wordt er ook gekeken van hoe landt dat financieel hè? Want ook die even kijken die garage uit Leiden hè die noemde ja, daar is ook heel veel van te leren hoe dat gebouwd is. En we zijn laatst met de gemeente daar op koffie geweest en we hebben daar heel veel tips en tricks meegekregen ook in relatie met waar we naar aan het kijken zijn bij de Grote Markt van nou kijk hiernaar, kijk daarnaar. Daar kunnen we echt heel veel van elkaar leren. Dus ja dat zijn zeker opties maar ik wil wel meegeven het zijn wel hele dure opties, want in Dordrecht bouw je echt letterlijk in het water en dat vraagt wel iets extra's.

De voorzitter: Mijnheer Vissers dank u wel voor het uitgebreide antwoord. Normaal stel ik als voorzitter even geen vragen, maar even om dadelijk wel tijd te besparen u zegt van nou wij kijken ook wel naar dat soort mogelijkheden. We zijn bezig met de Grote Markt en Spuihaven. Heeft u ergens een indicatie manier daar het raadsvoorstel naar daar de Raad komt. Als u dat niet heeft dan is dat ook een goed idee. Dan zoeken we het gewoon hierop bij de griffie.

De heer Vissers: Nee durf ik niet uit mijn hoofd te zeggen want ik ken de planning van al die projecten niet uit mijn hoofd.

De voorzitter: We hebben nog alle tijd. De heer Gorter en daarna de heer Oostenrijk.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Een vraag, ik heb twee vragen. De eerste vraag. Zou u mij eens mee kunnen nemen naar die extra parkeerplaats bij Weeskinderendijk waar die automobilisten of waar die bezoekers of bewoners hun auto neer moeten zetten. Hoe is dan de routing om weer in de stad te komen? Want ik heb het idee dat ze een behoorlijk eind moeten lopen. En de tweede, kunt u mij iets vertellen over de communicatieborden in onze stad hè? Daar staat aangegeven hoeveel vrije plekken er zijn. Gaan we daar dan ook voor zorgen dat als iemand aan de rand van de stad is dat daar een centraal punt of een aantal centrale punten zijn waarop goed zichtbaar is hoeveel plekken erop welke parkeergarage beschikbaar is. Dat die automobilist niet rondjes aan het rijden is in onze stad?

De heer Vissers: Om met uw laatste vraag te beginnen hè. Die communicatie via het parkeerroute informatiesysteem zoals dat zo mooi noemen. Ja, dat zal aangepast moeten worden en dat zal ook uitgebreid moeten worden om zeg maar de mensen die willen komen parkeren in de gemeente Dordrecht naar de juiste plek te wijzen. Dus ja dat heeft onze aandacht om zeg maar daar ook zeg maar uitbreiding aan te doen. Om ze te wijzen. Dat doen we nu ook hè. Als u binnenkomt rijden vanaf de Dokweg, ziet u ook het bord staan gratis parkeren Weeskinderendijk. En dan kom ik gelijk op uw eerste vraag, de exacte plaats waar dat voor ogen is, is zeg maar op waar het voormalige bedrijventerrein zit. Dat is nu redelijk vlak is eigenlijk al leeg en kan eigenlijk met vrij lage kosten geschikt gemaakt worden om op te parkeren. En daarbij wordt wel ook nog goed nagedacht hoe we dan met het voor- en natransport hè?

Want u zegt dat is ver lopen. Ik kan u zeggen er zijn heel veel mensen die lopen nu vanuit, vanaf Weeskinderendijk waar ze parkeren en dat is het grote voordeel omdat je de grote kerk al ziet zodra je om de bocht komt en je al het gevoel hebt dat je in de binnenstad hebt. Dat doet echt veel bij mensen. Dat maakt de afstand niet korter maar doet wel veel. Want de afstand vanaf het Energiehuis is denk ik nog korter, maar die wordt heel anders ervaren omdat je zeg maar voor je gevoel kriskras door de stad naar Kunstmin aan het wandelen bent zeg maar. Terwijl ook voor Kunstmin parkeert men nu in het Energiehuis.

De voorzitter: De heer Gorter. U heeft nog een aanvullende vraag.

De heer Gorter: Die automobilist, die staat nu in de Spuihaven. Die krijgt straks een plekje op verlengde van Weeskinderendijk. Naar mijn idee is dan de route via de bestaande parkeerplek onder de spoorbrug door richting de Spuihaven. Dat is dan toch de route? Dat is toch een enorme weg die die mensen moeten afleggen als ze hun auto daar moeten gaan parkeren?

De heer Vissers: Dat klopt, die route is langer als aan de overkant van het water om het zomaar te zeggen maar dat wordt dus aangevuld met zoals we het noemen van aanvullend vervoer dan wel met deelfietsen dan wel met pendelbussen om mensen zeg maar zo snel mogelijk bij de binnenstad te krijgen.

De heer Gorter: Voorzitter. Dat is in het weekend maar ook doordeweeks?

De heer Vissers: Dat moeten we nog gaan organiseren, maar dan zal dat ook door de week naar gekeken moeten worden.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij kan daar nog niet veel meer details, zal dat ook langs de Raad moeten. De heer Oostenrijk. Gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, de heer Vissers had het over, het valt niet mee om automobilisten te verleiden. Om op een andere plek te gaan parkeren dan dat ze gewend zijn. Nu in de komende tijd, ik zou zeggen tot na de Kerst is er dus die actie van je kan voor een verlaagd tarief parkeren op het Energieplein en ja Weeskinderendijk kon al maar goed. Gaat u deze trend monitoren? In die zin ik kan me voorstellen dat u nieuwsgierig bent wat het effect is van die van die verleidingsactie. Want dat geeft in input voor laten we zeggen de zin en de onzin van dat soort acties.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij is de vraag, loopt dit mee in de huidige planning?

De heer Vissers: Ja. Dit monitoren we uiteraard. We monitoren continu zeg maar de bezettingsgraden en het gebruik van onze parkeervoorzieningen. De parkeergarages zit een mooi managementsysteem achter wat dat allemaal mooi verzamelt. En sinds de scanauto rondrijdt verzamelen we nog meer informatie over de bezettingsgraden. Dus die kijkt niet alleen of er betaald is, maar die kan ook zien of er een parkeerplaats bezet is. Dus er komt bij ons steeds meer informatie beschikbaar. Hoe goed worden onze parkeervoorzieningen gebruikt? En zeker rondom deze actie gaan we ook kijken van nemen nu de bezettingsgraden van het Energiehuis toe is dat succesvol? Dus dat wordt gemonitord.

De heer Oostenrijk: En de vervolgvraag is en ik snap die verleidingsactie richting het Energiehuis heel goed. Maar tegelijkertijd als je vanaf de Merwedestraat de Oranjelaan oprijdt, word je even goed verleid om dwars door de stad naar de Weeskinderendijk te parkeren. Dus eigenlijk is dat natuurlijk in dit geval niet zo logisch, want je wil zo min mogelijk verkeer bewegingen hebben. En dit is een ja. Weeskinderendijk is gratis en Energiehuis mooi 3 euro betalen. Dus mijn vraag is, is het logisch dat je in combinatie met deze verleidingsactie richting Energiehuis toch de verwijzing blijft hanteren van ja. Maar u kunt ook gratis naar de naar de Weeskinderendijk. Snapt u mijn twijfel?

De heer Vissers: Ik snap wat u zegt en die moet ik even meenemen. Naar waar komen die tekstkarren exact te staan. En wat ik u hoor zeggen is van is dat nog wel een logische plek.

De voorzitter: Volgens mij een goede suggestie om mee te nemen.

De heer Oostenrijk: Tweede vraag is. Omdat de heer Vissers die zei van ik ken de planning niet. En toen ging het over de Grote Markt en ik neem ook aan Steegoversloot. In het schema staat een planning.

De voorzitter: De heer Vissers kende de planning van de agendapost en wanneer het lang de Raad gaat, kende hij niet uit zijn hoofd. Dat is nogal een verschil.

De heer Oostenrijk: Dus hij weet niet wanneer het langs de Raad gaat, maar u weet wel wanneer ze gebouwd worden.

De heer Vissers: Ik zal u even toelichten. Ik weet toevallig dat er volgend jaar komt er een raadsvoorstel uw kant op voor de sloop nieuwbouw van de Spuihaven. Dat weet ik al

wel van de projectleider, want daar moet u in feite ook nog een finaal akkoord op geven. Terwijl we die in eind 2026 pas gaan slopen, want nu staat er in het schema dat we in 2028 volgens mij met de Grote Markt aan de slag gaan. Of dan in 2026 of in 2027 iets of misschien wel al in 2025 iets naar uw Raad komt, weet ik gewoon nu niet. Ja ik weet wel dat al heel veel onderzocht is van de Grote Markt, heel veel in beeld is gebracht. En uiteindelijk dat samengebracht wordt om dat aan u voor te leggen van moeten we daarmee doorgaan of niet?

De voorzitter: Nou dank u wel. U weet al een heleboel. U heeft mij helemaal overdonderd qua informatie. Ik hoor dat er volgend jaar nog een heleboel naar ons toe komt. Daar zal vast nog meer verder vervolg planning in komen. Ik inventariseer want ik zie nog twee handen, de heer Gorter en de heer Kuhlmann. En nou dan begin ik even met de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u voorzitter. Even nog naar aanleiding van wat in de presentatie en wat in de RIB stond, u noemde het introduceren van die garage vergunning als ja om een onderscheid te gaan maken tussen mensen die nu met een bewoners vergunning in de garage staan, dan wordt dan een garage vergunning. Nou ben ik benieuwd of aan dat, of dat alleen een verschil in naam is of ook een verschil in prijs wordt? Want als dat laatste het geval is dan kan ik me voorstellen dat iedereen die nu probeert of die de gemeente nu probeert te verleiden om hun tweede vergunning, tweede parkeervergunning op straat op vrijwillige basis te in te wisselen voor een plekje in de garage. Als dan blijkt wacht even, maar het verandert in naam, maar ook in prijs. Ja. Dan kan ik me voorstellen dat mensen die dat al gedaan hebben zich bekocht voelen en dat het ook een stuk minder interessant wordt voor de mensen.

De voorzitter: Ik ga u heel even stoppen want ik hoor ook wel een politieke mening. De vraag aan u is eigenlijk zit er ook verschil in prijs in plaats van alleen in naam?

De heer Vissers: Deze schuifoperatie kijkt alleen naar de aantallen en wat we in de raadsinformatiebrief hebben aangekondigd is dat zeg maar eind dit jaar, begin volgend jaar komt er ook een raadsvoorstel over de tariefdifferentiatie naar hen toe en daar zal daarin meer uiteindelijk worden kunnen gezet.

De heer Kuhlmann: Dan wacht ik dat af. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Gorter.

De heer Gorter: Ik had ook nog even één vraag als ik bij de Pearl ben geweest alle schemaatjes goed doorlezen heb, want ik was wel even een nieuwe bril toe zag ik. Mag ik de conclusie trekken dat er straks totaal geen plek meer is voor nieuwe tweede vergunninghouders.

De heer Vissers: Vooralsnog heeft het college ervoor gekozen om zeg maar een uitsterfbeleid voor nieuwe tweede vergunningen neer te zetten. En dat loopt nu.

De voorzitter: Daar heeft de Raad voor gekozen. College in eerste instantie maar de Raad heeft dat bekrachtigd.

De heer Gorter: Ik dacht dat dat voor parkeerplekken was aan de openbare weg, maar dat geldt dan ook voor parkeergarages.

De heer Vissers: Parkeergarages kunt u zoveel abonnementen aanschaffen als u wil. Vergunningen, is een ander verhaal. Een vergunning en een abonnement zijn twee wezenlijk verschillende producten.

De voorzitter: Dus wat de heer Gorter eigenlijk vraagt je hebt de vergunning nodig of de tweede parkeervergunning in de openbare ruimte te kunnen parkeren en in de parkeergarage kan je dus altijd twee of drie of hoe rijk je bent vier abonnementen afsluiten?

De heer Gorter: Mag ik even, want nou snap ik hem niet helemaal. Maar de parkeergarages zijn in eigendom van de gemeente toch? Op het moment is dat dat ik geen tweede parkeervergunning heb als bewoner, kan ik dan een parkeerabonnement kopen bij een parkeergarage voor mijn tweede auto?

De heer Vissers: Ja.

De heer Gorter: Dank u wel.

De voorzitter: Kijk. Soms kan het heel simpel zijn als we snappen wat we bedoelen. De heer Katif u heeft nog een vraag.

De heer Katif: Een geduldige vraag want die was helemaal aan het begin gesteld, maar er is geen antwoord opgekomen. Het gaat om de tweede vergunning en ik gaf aan hoeveel tweede vergunningen zijn ingeleverd en wat verwacht het college, verwacht u technisch gezien dat in de komende jaren de tweede vergunningen ingeleverd zouden kunnen worden. Is een beetje... De eerste vraag is voor mij belangrijker dan de rest.

De voorzitter: De vraag is waar rekent u mee in de planning?

De heer Katif: Ja dat gaat toch ook om het stuk schuifoperatie?

De heer Vissers: In de planning en van deze schuifoperatie hebben wij gerekend met wat we weten. En dat is wat er zeg maar... De status van nu en daarmee hebben we geschoven. Op het moment dat er meer tweede vergunninghouders zouden erbij zouden komen. Dat is misschien u vraag, past dan deze schuifoperatie nog? Als ik kijk naar dubbel gebruik, past dat bijna altijd, want die tweede vergunninghouders die staan voornamelijk in de avond en in de nacht door de week op straat en kunnen heel makkelijk de garage in. Maar we moeten ergens een keer de balans opmaken van hoeveel zijn het er nu? En dat kan dagelijks wijzigen die aantallen. Dus we moeten ook om de zoveel tijd kijken en bij het daadwerkelijk schuiven en hoeveel mensen met een 24/7-abonnement of avond-weekendabonnement hebben we op dit moment en moeten we gaan aanschrijven om ze uit te nodigen om over te stappen naar een andere garage. En ja ik zeg uitnodigen maar op het moment dat we iets slopen dan is dat ja toch wel een dwingend advies zeg maar. Het is nog steeds een vrije keuze en dat is ook we bieden de mensen een alternatief en als dat alternatief ophoudt te bestaan, mogen mensen nog steeds de keuze maken om daarna op afstand te blijven parkeren of terug te gaan naar de garage.

De voorzitter: De heer Katif geeft dat een antwoord op uw vraag?

De heer Katif: Als ik de volgende vraag zou stellen dan wordt het echt politiek en dat wil ik gewoon niet, want ik hou me aan de regels.

De voorzitter: Heel goed, dat waardeer ik zeer. Dan kijk ik verder nog even rond. Volgens mij is alle informatiebehoefte gestild. Kan ik die conclusie trekken? Nou, dank u wel, de heer Vissers. Dat heeft u heel goed gedaan op zo'n onderwerp. Dan ga ik... Nee dat is mooi, dat is mooi. Dan ga ik nog verder. Dit is een raadsinformatiebrief over de schuifoperatie parkeren. Is er nog behoefte om dit oordeelsvormend te agenderen? Of zeggen we doen hem door naar de hamerstukken. Misschien kan het helpen bij het bij het oordeelsvormend keuze maken om misschien een planning te hebben of te krijgen van wanneer gaan er de komende jaren komt nog meer richting de Raad. Is daar behoefte aan of is daar geen behoefte aan? Mevrouw van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter even ter verduidelijking want het is natuurlijk een raadsinformatiebrief met de stand van zaken hoe ze nu zijn gebaseerd op dingen die de Raad al heeft besloten. Als dit, als we het politiek willen bespreken, dan zal er iets vanuit de commissie of de Raad moeten komen om politiek te bespreken. Dus een motie van amendementen. Ik heb daar zelf geen behoefte aan maar even voordat we verzanden in wegen waar we niet op kunnen.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik vond het voorstel van de voorzitter heel charmant om even te kijken van nou wat zit er aan te komen? Dat maakt namelijk dat we, want op zichzelf, je kunt natuurlijk ook op basis van deze informatie kun je best wel nog wat politiek een bedrijf... Maar kunnen we het juiste moment kiezen om dat te doen? Dus dan zou ik praktisch gezien als dat, maar dan kijken we natuurlijk ook even naar de griffier als we dat zo kunnen doen dat we de beslissing om hier wel of niet oordeelsvormend over te vergaderen, uitstellen totdat we even dat overzichtje hebben en dan bijvoorbeeld via de agendacommissie daarop terugkomen. Ik weet niet of dat ook het voorstel van de voorzitter was, maar in elk geval om even te wachten dat we dat overzicht even hebben.

De voorzitter: Ik heb natuurlijk met de griffie al een beetje overlegd. Niet in detail, maar de griffie geeft aan er komen nog zoveel momenten. Er komen het komende jaren en in '26 waar veel dingen die in het mobiliteitsplan nu besproken zijn, terugkomen waar we dingen politiek kunnen maken. Vandaar dat ik er even over begon. Dat beeld hebben we nu nog niet volledig, maar moet wel komen. Ik hoop dat de heer Vissers daar misschien ook mee kan helpen. Er is natuurlijk aanstaande dinsdag een Raad. Misschien kunnen we hem beter omdraaien. Dat we zeggen we sturen nu als, maar dan kijk ik de griffie aan, als hamerstuk richting de Raad tenzij wij als we de planning hebben toch nog zeggen we willen we hem oordeelsvormend agenderen. De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Dan zou ik toch iets meer opheldering willen hebben over die status van die planning. Kunt u dat wat nader preciseren? Wat dan die planning inhoudt ten aanzien van deze raadsinformatiebrief?

De voorzitter: Die planning, in hoor hier, die planning komt uit het mobiliteitsplan van alle onderdelen die er spelen. De status is in zover... Maar ik zie een wethouder al naar de microfoon kruijen. Kunt u ons redden?

De heer Van der Linden: Nou ja het is waar er komt de komende maanden of de komende jaren natuurlijk heel veel keren gaan we praten over mobiliteit en parkeren. Wat in ieder geval eraan gaat komen, is een voorstel, raadsvoorstel over tariefdifferentiatie en dat zal Q1 worden. We zijn ook aan het nadenken over de parkeerorganisatie. Daar vloeit een en ander uit voort. En ik denk maar dat moet ik even checken dat we in Q2 ook concreet willen voorstellen, dus met een raadsvoorstel naar u

gaan toekomen over en u ziet als u zo door de jaren heen kijkt de Spuihaven garage is de eerste garage die we echt beet willen pakken. En daar is natuurlijk een besluit over nodig. Dus de twee eerste momenten waarbij uw Raad in positie komt is over het voorstel tariefdifferentiatie Q1 en het eerste voorstel over nou kredietaanvragen of realisatie van Spuihaven garage. En dat zal in Q2 denk ik moeten gebeuren.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, nu is de wethouder toch aan zet.

De voorzitter: Nee de wethouder is hier officieel niet met een technische sessie.

De heer Oostenrijk: Nou ik zie hem wel dus kan de wethouder dan toch globaal aangeven in welk tijdsbestek we opnieuw over deze problematiek dan in commissieverband kunnen spreken want dat is eigenlijk een beetje relevant als het gaat over ja hoe moeten we dan die planning zien of niet?

De heer Van der Linden: Wat ik net gezegd heb. Dat zijn de twee eerste momenten waarop het logisch is om dit schema erbij te pakken en zeggen oké nou dat we zitten er kennelijk nog goed nog goed op en ik weet één ding vrij zeker hè. Dit gaat over bijna tien jaar aan het eind van die tien jaar hebben we een paar keer een andere afslag genomen want misschien worden er minder tweede vergunningen ingeleverd. Misschien slagen we erin om veel meer te bouwen of veel minder. Dat heeft allemaal op enig moment zijn beslag. Dit is geen planning die in beton gegoten is. Dit is wel hoe wij denken dat we de komende jaren te werk kunnen gaan in deze volgorde. En met grofweg deze aantallen en het is nu de, deze raadsinformatiebrief heeft met de informatie die we nu hebben kan ik me best voorstellen dat we tijdens de bouw van Spuihaven garage of als we nog wat een paar jaar verder zijn weer eens een raadsinformatiebrief sturen met een nieuwe planning of een aangevulde planning of een doorkijk naar '32, '33 en '34.

De voorzitter: Mag ik heel even het woord want volgens mij verzanden we nu even. Dit is een raadsinformatiebrief over schuifoperatie parkeren. Daar is niet heel veel politiek van te maken. Wel een paar dingen en waarvan we zeggen daar gaat nog een planning, tenminste er gaan nog een heleboel dingen komende maanden. Als we zeggen we gaan het oordeelsvormend doen, dan hebben we het alleen over de schuifoperatie en over niks anders. Ik denk dat het niet veel toegevoegde waarde heeft. De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Ja voorzitter als we het puur over de RIB hebben en dat is wat we inderdaad bespreken. Daar staat heel de schuifoperatie niet in. Daar staan alleen de grove aantallen, dan vind ik hem nog prima als we het echt over de schuifoperatie gaan hebben, maar die staat niet in de RIB. Dan wil ik wel degelijk oordeelsvormend bespreken want daar zijn best wel wat vragen over maar de RIB zelf bespreekt die schuifoperatie niet.

De voorzitter: De heer... Ik ga het heel even laten bezinken. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Maar mijn vraag aan de heer Roggekamp zou zijn wat hij dan over dit mooie schema wil bespreken. Als u zegt van ik wil een andere volgorde van dingen daarin, dan kan ik me dat voorstellen. Maar dit is een idee voor hoe het zou moeten gaan. Daar komen we steeds elke keer, wat de wethouder zegt een stapje doen we daarin. En elke keer dat dat aan de orde is kan natuurlijk de vraag gesteld worden van moet dit plan niet worden bijgesteld is dat niet veel werkzamer dan...

De voorzitter: De heer Oostenrijk, zou u de microfoon uit willen doen? De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Ja. Voorzitter waar het mij om gaat is van er worden nu aantallen genoemd en ik weet het als we aantallen ergens benoemen, dan wordt het later in steen geschreven. En het aantal hier zijn... We hadden net al discussies erover. Er waren wat vraagtekens over de Grote Markt is ook zo'n punt waar alles lijkt dat er cultuurhistorische dingen onder de grond zitten, dus niet kunnen maar die zijn meegenomen en dingen... Dat vind ik heel lastig om nu vast te leggen. Maar nogmaals in de RIB zelf wordt dat niet benoemd, dus voor mij mogen we uitgaan van de RIB en dan hebben we het op groot niveau en dan is prima. Dan gaan we hem later bespreken als we gaan toekomen. Maar de schuifoperatie zelf stellen we niet vast.

De voorzitter: Volgens mij, en ik kijk nog even de griffie aan. In de RIB wordt niks vastgesteld... Maar het is een informatief. Dus de Raad legt niks vast. Dat komt later te weer ter sprake dus. En ik zie daar een heleboel knikkende gezichten dus volgens mij zeggen we alsnog we doen de RIB ter kennisname als hamerstuk naar de Raad. Kennisname ja sorry, ik verwarde het even, het is ter kennisname. Het is geen hamerstuk naar de Raad en we komen er op een later moment op terug. En het heeft geen haast maar misschien geeft het iedereen hier comfort om een keer een planning te krijgen toegestuurd te krijgen. De heer Gorter. Die wil graag nog iets zeggen.

De heer Gorter: Ik heb nog even een hele korte vraag. Is dit die langverwachte RIB die de wethouder al een aantal keren heeft aangekondigd over parkeren?

De voorzitter: Dit is eigenlijk de wet...

De heer Gorter: Dat weet ik, maar hij zit er nu toch. Misschien kan de wethouder daar nu ook antwoord op geven. Wil je daar antwoord op geven?

De heer Van der Linden: Nou ik heb een paar keer dingen aangekondigd. Ik heb aangekondigd dat we inzicht geven in hoe we gaan schuiven de komende jaren. Want dat het complex is maar dat we het op deze manier gaan doen. Daar gaat deze RIB over. Wat ik ook heb aangekondigd is dat we tariefdifferentiatie voorstel gaan doen en dat komt dus in Q1 en dat is een raadsvoorstel want daar u gaat over.

De voorzitter: Dank u wel, voor uw medewerking. En dan de heer Roggekamp en dan gaan we afsluiten.

De heer Roggekamp: Misschien kom ik een beetje moeilijk over maar ik ben wel degelijk heel blij dat we nu inzicht hebben in de manier. Wat de bedoeling is dat er gaat gebeuren qua parkeerplaatsen. Dus het is niet zodat ik helemaal niet blij ben met de schuifoperatie zoals die gepresenteerd is, dat zeker wel. Alleen best wel wat vraagtekens over de aantallen en wat plaatsen, maar dat zijn details voor later. Dus ik ben eigenlijk heel blij met de ambtelijke ondersteuning met wat we nu gehoord hebben.

De voorzitter: Dat is mooi. Dat is altijd, waardering is op zijn plek en goed dat het verwoord wordt. En we snappen ook dat u zich zorgen maakt. Nou dan ga ik hierbij aankondigen dat we gaan sluiten en dank ik voor jullie voor deze avond. Ik wil wel iedereen verzoeken alle flesjes en mokken mee terug te...

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2024.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden